

הגדה של פסח

HAGADA

**Prevod
Isak Asiel**

**Lektura
Tatjana Todorović**

**Priprema za štampu
Željko Hrček**

**Štampa
Donat Graf, Beograd**

**Biblioteka
TEFILA**

הגדה של פסח

HAGADA

סדר הפסח מתוך הגדת פראג, רפ"ז/1526
Seder Pesah iz Hagade štampane u Pragu 1526. godine

בדילקת חמץ

לקראת ליל הסדר יש לנבר ולנקות כל חורי הבנייה מהחמצן, כן יビודק בעל הבית בעצמו שלא נוחר בורשותו חמץ בערב שකודם לערב פסח; אוור לארבעה-עשר נניין (ואם חל בשבת – אוור לשלושה עשר) בודק את החמצן לאור הנר לאחר הפלית מעירב, וקודם לכך נוטל ידיו ומברך:

ברוך אתה ייְהוָה מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצונו על בעור חמץ:

בטול חמץ

לאחר הבדיקה מבטל כל חמץ שברשותו ואומו:

כל חמירה וחמיעא דאכא ברשותי, דלא חמתה ודלא בערתת, לבטיל ולהוי הפקר בעפרא דארעא:

Traženje hameca

Veče uoči Pesaha, u kući se vrši pretraga za preostalim kvacem uz svetlost sveće. Pretragu treba obaviti nakon večernje molitve. Pre početka pretrage, izgovara se blagoslov:

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima i obavezao nas da spalimo hamec.

Poništenje hameca

Nakon završetka pretrage kaže se:

Kol hamira – Bilo kakav hamec koji se nalazi na mom posedu, a nisam ga video niti ga spalio, neka je poništen i neka se smatra prašinom.

Paljenje hameca

Uoči praznika Pesaha, ujutro oko 10 časova, treba spaliti hamec. Tom prilikom se kaže:

Kol hamira – Bilo kakav *hamec* koji se nalazi na mom posedu bilo da sam ga video ili ne, bilo da sam ga uklonio ili ne, neka je poništen i neka se smatra prašinom.

Eruv tavšilin

Kada praznik pada u četvrtak ili u petak, pre njegovog početka treba pripremiti hleb i neko kuвано jelo, meso, ribu ili jaje, i izgovoriti sledeći blagoslov:

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode bože naš, Kralju vasesljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas na zapovest o eruvu.

Bahaden – Sovim eruvom će nam biti dozvoljeno peći, kuvati, obmotavati (hranu¹), paliti vatru i činiti sve što je potrebno na *Jom tov* za *Šabat* nama i svim Jevrejima koji su u ovom gradu.

בְּעֹלֶר חָמֵץ

בערב הפסח בסוף השעה החמישית שורף כל החמצ שונמעה בבדיקה והחמצ שנודר מהארוחות, ובittel פעם שנייה ואומרו:

כל חמירא וחמיעא, דאפא ברשותי, דחמתה ודלא חמתה, דבערתה ודלא בערתה, לבטיל וללהוי הפקר כעפרא דארעה:

תרגום: כל חמץ ושאור שיש ברשותי, שראיתי ושלא ראיתי, שבערתוי ולא בערתי, יבטל ויהיה כעפר הארץ.

שְׁלֹךְ תַּבְשִׁילֵין

שְׁלֹךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קָדְשָׂנוּ בְמִצּוֹתָיו וַצְוָנוּ עַל מִצּוֹת עֲרוֹב:

בְּהַדְלֵין עֲרוֹבָא יְהָא שְׁרָא לְנָא לְמִינֶּא, וְלְבָשָׁלָא וְלְאַצְלִיא, וְלְאַטְמָנָא, וְלְאַדְלָקָא שְׁرָגָא וְלְתָקָנָא, וְלְמַעַבֵּד כָּל צְרָפָנָא, מִיּוֹמָא טְבָא לְשִׁבְתָּא. לְנוּ, וְלְכָל יִשְׂרָאֵל, הַדָּרִים בְּעִיר הַזֹּאת:

¹ Tj. održavati toplotu hrane obmotavanjem lonca tkaninom.

הַדְלָקָת נְרוֹת

לשבת וליום טוב

**בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קָדְשָׂנוּ בְמִצְוֹתָיו וַצְוָנוּ לְהַדְלִיק
נֵר שֶׁל (שְׁבָת וּשְׁלָ) יּוֹם טוֹב:**

**בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שְׁהַחִינָנוּ וּקְיִמְנָנוּ וְהַגִּיעָנוּ לַזָּמָן הַזֶּה:**

סדר האגדה של פסח

סימני הסדר

ונטל ידיים לפוי הסדר **וְרַחַץ**:

מצבע המצה האמצעית לשניים **יְחִץ**:

ונטל ידיים לפני הארוחה **רְחִצָה**:

מנברך על המצה **מְצָה**:

אוכל מצעה על מרוודים **כְּרָה**:

אוכל מהאפיקומון שהצפין **צְפָנוֹן**:

תפלת הליל **הַלֵּל**:

קְדֻשָ, מקوش על היין

כְּרָפָס, אוכל ריקות במילח

מְגִיד, אומר ההגדה

מְוֹצִיאָה, מבורך ברכת המוציא

מְרוֹרָה, אוכל כוית מרור

שְׁלַחַן עֲרֵךְ, אוכל ארוחת חג

בְּרָהָה, מבורך ברכת המזון

בְּרִצָה: אומר תפלה לרצון הבורא.

Paljenje sveća

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima i obavezao nas da palimo sveću za (Šabat i za) dan praznični.

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je poživeo i održao i doveo do toga da doživimo ovaj trenutak.

Redosled službe

1. KADEŠ – Kiduš
2. URHAC – Pranje ruku
3. KARPAS – Umakanje trave u slanu vodu
4. JAHAC – Lomljenje srednje maca
5. MAGID – Pripovedanje
6. RAHCA – Pranje ruku pre jela
7. MOCI – Blagoslov amoci
8. MACA – Jedenje maca
9. MAROR – Gorke trave
10. KOREH – Maca i hroset
11. ŠULHAN OREH – Praznični obrok
12. CAFUN – Afikoman
13. BAREH – Blagoslov nakon jela
14. ALEL – Zahvalnice
15. NIRCA – Završna molba

1. Kadeš – Kiduš

Punimo prvi pehar s vinom.

Ako praznik padne na Šabat, počinjemo odavde:

Jom – I bi veče i bi jutro, dan šesti! I dovršena behu nebesa i zemlje i sve što je u njima. I dovrši Bog u sedmi dan delo Svoje koje učini, i mirova u sedmi dan od dela Svog koje učini. I blagoslovi Bog sedmi dan, i posveti ga, jer u taj dan mirova od svega dela Svog koje stvaranjem Bog učini.

Sedmičnim danima počinjemo odavde:

S vašim dopuštenjem, gospodo!

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze.

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je izabrao između naroda i uzvisio nas nad svim narodima i jezicima i posvetio nas zapovestima Svojim. U ljubavi Svojoj dao si nam, Gospode Bože naš (subotom dodajemo: subote

מָוְגִים כּוֹס וַאשׁוֹנָה וַמְקָדְשִׁים בַּעֲמִידָה כַּשְׁחֻכָּס בַּיד יְמִין:
כַּשְׁחַל פֶּסַח בְּשֵׁבֶת מִתְחִילִים כֹּאן:

וַיְהִי עַרְבָּה וַיְהִי בְּקָרָב:

לֹא הַשְׁבִּיעִי וְיִכְלֹו הַשְׁמִימִים וְהָאָרֶץ
וְכָל־צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְׁבִּיעִי
מַלְאַכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם
הַשְׁבִּיעִי מִכֶּל־מַלְאַכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:
וַיִּבְרֹךְ אֱלֹהִים אֶת־יּוֹם הַשְׁבִּיעִי וַיִּקְדֹּשׁ
אָתָּו. כִּי בָּזְבַּת מִכֶּל־מַלְאַכְתּוֹ אֲשֶׁר
בְּרָא אֱלֹהִים לְעֹשֹׂת:

כַּשְׁחַל פֶּסַח בְּיּוֹם חֹול מִתְחִילִים כֹּאן.

סְבָרֵי מְרָנָן וּרְבָנָן וּרְבּוֹתִי:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהָוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בּוּרָא פָּרִי הַגְּפַנְןָ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהָוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר בָּחר בָּנוּ מִכֶּל־עַם, וּרְומַמְנוּ
מִכֶּל־לְשׁוֹן, וּקְדַשְׁנוּ בְּמִצּוֹתָיו. וְתַתֵּן
לָנוּ יְהָוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה. (לשנה שְׁבָתוֹת

**לְמִנּוֹחָה וּמַזְעֲדִים לְשֶׁמֶחָה,
חֲגִים וִזְמָנִים לְשֻׁזָּן,** (אַת יּוֹם
**הַשְׁבָּת הַזֶּה וּאַת יּוֹם חֵג הַמְצֻוֹת
הַזֶּה, וּאַת יּוֹם טֹב מִקְרָא קָדֵשׁ
הַזֶּה, זָמֵן חִרּוֹתֵנוּ (בְּאֶחָבה)
מִקְרָא קָדֵשׁ זָכָר לִיצְיאַת מִצְרַיִם.
כִּי בְּנוּ בְּחִרְתָּת וְאוֹתָנוּ קָדְשָׁת
מִכְלָה עָמִים (וְשְׁבָת) וּמַזְעֵדִי
קָדֵשׁ (בְּאֶחָבה וּבְרָצֹן) בְּשֶׁמֶחָה
וּבְשֻׁזָּן הַנְּחַלְתֵּנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
מִקְדָּשׁ (הַשְׁבָּת וּיְשָׂרָאֵל**

וְהַזְמָנִים:

כשהל יומ טוב במוצאי שבת אמרים שתי ברכות אלו קודם ברכת "שהחינו".

**בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאָשׁ:**

**בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
הַמִּבְדִּיל בּוּנְיוֹ קָדֵשׁ לְחֶלֶל, בּוּנְיוֹ אָוֶר
לְחַשְׁךְ, בּוּנְיוֹ יְשָׂרָאֵל לְעָמִים, בּוּנְיוֹ יּוֹם
הַשְׁבִּיעִי לְשֶׁשֶׁת יְמִי הַמְעָשָׂה. בּוּנְיוֹ**

za mirovanje i), praznike za veselje, blagdane i vremena radovanja, ovaj dan (subotnji i ovaj dan) praznika beskvasnih hlebova, dan praznika svetog sabora, vreme našeg oslobođenja (u ljubavi) svetog sabora, sećanje na izlazak iz Egipta. Jer si nas izabrao i nas si posvetio između svih naroda i (Šabat i) Tvoje slike praznike (u ljubavi i milosti) u radosti i veselju dao si nam u nasleđe. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji posvećuje (Šabat i) Izrael i vremena.

Ako praznik padne na Mocae Šabat, pre Šeehejanu kažemo:

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara svetlost vatre.

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji razlučuje između svetog i svetovnog, između svetlosti i mraka, između Izraela i naroda, dan sedmi od šest radnih dana.

Svetost Šabata od sveto-sti praznika razlučio si, i dan sedmi od šest radnih dana posvetio si i razlučio. A narod Svoj, Izrael, posvetio si svetošću Tvojom. Blagosloven da si Ti, Gospode Koji razlučuje između svetog i svetog.

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je poživeo i održao i doveo do toga da doživimo ovaj trenutak.

Pijemo prvi pehar vina zavaljeni ulevo.

2. Urhac – Pranje ruku

Peremo ruke bez kazivanja blagoslova.

3. Karpas – Zelen

Uzeti peršun, ili zelen, i umočiti u slanu vodu. Pre jedenja reći:

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji daje plodove zemlje.

קדשת שבת לקדשת יום טוב הבדלה,
ואת يوم השבעי מששת ימי המעשה
קדשת. הבדלה וקדשת את עמך
ישראל בקדשתך. ברוך אתה יי'
המבדיל בין קדש לקדש:

**ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם
שהחינו והקימנו והגיענו לזמן הזה:**

ושותים כל המסובים כוס יין ראשונה בהסיבת שמאל.

ורחץ

המסובים גוטלים ידיים, ולא מברכים על נטילת ידיים:

פרפס

גוטלים כרפס פחות מכויות, טובלים ומכרכים ואוכלים:

**ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם
בורא פרי הארץ:**

להצ

מחקרים המצה האמצעית שלושת המצות, לשנים, ואת החלק הנדול מצפינים לאפיקומן:

מגיד

מגביהם הקURAה עם המצות ואומרים:

הא לחמא ענלא די אכלו
אברהתנא באָרְעָא דמצרים. כל-דכפין
ייתי ויכל. כל-דצרייך ייתי ויפסה.
השׁתָא הַכָּא. לְשִׁנָּה הַבָּאָה בָּאָרְעָא
דיישראֵל. השׁתָא עֲבָדִי לְשִׁנָּה הַבָּאָה
בְּנֵי חֶרְמוֹן:

4. Jahac – Lomljenje

Prelomiti srednju maca na dva nejednaka dela. Manji deo vratiti i kasnije upotrebiti za amoci. Veći deo zamotati u salvetu ili platno i to je afikoman koji se jede na kraju Sedera.

5. Magid – Pripovedanje

Otkriti maca i podići kera:

Priča o Izlasku

Ha lahma anja – Ovo je hleb bede koji su jeli očevi naši u zemlji egi-patskoj. Ko je god gladan, neka dođe i neka jede. Ko je god siromašan, neka dođe i neka slavi Pesah. Sada smo ovde porobljeni, a dogodine neka bismo bili u zemlji Izraela slobodni ljudi.

*Vraćamo keara i punimo
drugi pehar vina. Najmla-
di za stolom postavlja če-
tiri pitanja:*

Ma ništana – Po čemu se ova noć razlikuje od svih drugih noći?

Svih noći jedemo i kva-
sno i beskvasno, a ove noći samo beskvasno?

Svih noći jedemo razne vrste zeleni, a ove noći samo gorke trave?

Nijedne noći ne umače-
mo trave nijedanput, a ove noći dvaput?

Svih noći jedemo ili sedeći ili naslonjeni, a ove noći svi samo naslonjeni?

Otkriti maca i odgovoriti:

Avadim hajinu – Robovi smo bili faraonu u Egiptu dok nas Gospod, Bog naš, nije izbavio odande, rukom snažnom i mišicom podignutom. A da Sveti, Blagosloven On, nije izbavio očeve naše iz Egipta, još bismo mi, i potomstvo potomstva našeg, bili roblje faraonovo u Egiptu. Čak i da smo svi mudri, i da smo svi razumni,

מחזירים הקURAה, מוזגים כוס שנייה, והציגו בין המטבים שואל ארבע הkowskiות:

מה פָּשׂוֹתְךָ הַלִּילָה הַזָּה מִכֶּל

הַלִּילּוֹת?

שֶׁבְּכָל הַלִּילּוֹת אֵנוֹ אָכְלֵין חֲמֵץ וְמַצָּה.

הַלִּילָה הַזָּה כְּלֹו מַצָּה:

שֶׁבְּכָל הַלִּילּוֹת אֵנוֹ אָכְלֵין שָׁאָר יְרֻקּוֹת. **הַלִּילָה הַזָּה מְרוֹר:**

שֶׁבְּכָל הַלִּילּוֹת אֵין אֵנוֹ מְטַבִּילֵין אַפִּילּוֹ

פָּעָם אַחֲת. **הַלִּילָה הַזָּה שְׁתִּי פְּעָמִים:**

שֶׁבְּכָל הַלִּילּוֹת אֵנוֹ אָכְלֵין בֵּין יוֹשֵׁבִין וּבֵין מַסְבִּין. **הַלִּילָה הַזָּה כְּלָנוֹ מַסְבִּין:**

מגלים את המצוות ועונים:

עֲבָדִים הַלִּילָה לְפַרְעָה
בְּמַצְרִים וַיּוֹצִיאָנוּ יְהֹוָה נָשָׁם.
בְּיַד חִזְקָה וּבְזֹרּוּעַ נָטוּיה. וְאַלּוּ לֹא
הָזִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אָבוֹתֵינוּ
מִמְּצָרִים, הָרִי אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבָנֵי בָנֵינוּ
מִשְׁעָבָדים הָיִינוּ לְפַרְעָה בְּמַצְרִים.
וְאַפִּילּוֹ כָּלָנוֹ חֲכָמִים, כָּלָנוֹ נְבוּנִים,

כֹּלְנוּ זָקְנִים, כֹּלְנוּ יוֹדָעִים אֶת הַתּוֹרָה.
מֵצָה עַלְינוּ לְסִפְר בִּיצְיאַת מִצְרָיִם.
וְכָל־הַמְּרֻבָּה לְסִפְר בִּיצְיאַת מִצְרָיִם
הָרִי זוּ מְשֻׁבָּח:

מַלְעַשָּׂה בְּרַבִּי אַלְעֹזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
וְרַבִּי אַלְעֹזֶר בֶּן עֲזָרִיה וְרַבִּי עֲקִיבָא
וְרַבִּי טְרָפּוֹן, שֶׁהָיו מִסְבִּין בְּבָנֵי בָּرָק,
וְהַיּוּ מִסְפָּרִים בִּיצְיאַת מִצְרָיִם
כָּל־אָתוֹ הַלִּילָה. עַד שְׁבָאוּ
תַּלְמִידֵיכֶם וְאָמְרוּ לָהֶם. רְבֹתֵינוּ הָגִיעַ
זֹמֶן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שְׁחָרִית:

אָמַר רַבִּי אַלְעֹזֶר בֶּן עֲזָרִיה.
הָרִי אַנְיִכְנֵן שְׁבָעִים שָׁנָה. וְלֹא זָכִיתִי
שַׁתְּאַמֵּר יִצְיאַת מִצְרָיִם בְּלִילּוֹת, עַד
שִׁדְרָשָׁה בֶּן זֹמָא. שְׁנָאַמֵּר, לְמַעַן תָּזִכֵּר
אַתְּיָום צָאתְךָ מִאָרֶץ מִצְרָיִם כֹּל יְמֵי
חַיִּיךְ. יְמֵי חַיִּיךְ, הַיְמִים. כֹּל יְמֵי חַיִּיךְ,
הַלִּילּוֹת. וְחַכְמִים אֹמְרִים, יְמֵי חַיִּיךְ,
הָעוֹלָם הַזֶּה. כֹּל יְמֵי חַיִּיךְ, לְהַבְיאָ
לִימֹות הַמְּשִׁיחָה:

i da smo svi bremeniti godinama, i da smo svi znalci Tore, još uvek smo pod zapovešću da pričamo o izlasku iz Egipta. I ko bi više pričao o izlasku iz Egipta, hvale bi dostojan bio.

Maase – Pripovedalo se o rabiju Eliezeru, rabiju Jeosui, rabiju Elazaru, sinu Azarjinom, rabiju Akivi i rabiju Tarfonu da su „probdeli nagnuti“ u Bene Beraku i pripovedali o izlasku iz Egipta, celu noć, sve dok nisu došli njihovi učenici i rekli im: „Učitelji naši! Vreme je da se kaže jutarnja (molitva) 'Šema'“.

Amar Rabi Elazar – Reče rabi Elazar, sin Azarjin: „Evo, ja sam kao da mi je sedamdeset godina, pa ipak mi nije bilo dato u zaslugu da objasnim zašto se o izlasku iz Egipta treba pripovediti noću, sve dok Ben Zoma nije dao svoje tumačenje. Stih veli: 'Kako bi pamtio dan izlaska svog iz Egipta svih dana života svog.' 'Dana života svog' – odnosilo bi se (samo) na dane. 'Svih dana života svog' – odnosi se (takođe) i na noći. Mudraci, pak, vele: 'Dana života svog' – odnosi se (samo) na ovaj svet; a 'svih dana života svog' – odnosi se (takođe) i na vreme Mesije.“

Baruh Hamakom –
 Blagosloven Svepri-sutni, Blagosloven On.
 Blagosloven Koji je dao
 Tora narodu Svom Izraelu, Blagosloven On.
 Tora govori o četiri vrste sinova: jedan mudar,
 jedan zao, jedan naivan i jedan što ne zna da pita.

ברוך המקום ברוך הוא.
ברוך שפטנו תורה לעמו ישראל, ברוך הוא. כנגד ארבעה בנים דברה תורה.
אחד חכם, ואחד רשע, ואחד טם,
ואחד שאין יודע לשאל:

Haham – Mudri, šta on kaže? „Koja svedočanstva, zakone i uredbe vam je zapovedio Gospod, Bog naš?“ Tada ćeš mu reći (sve) propise koji se tiču Pesaha (zaključno sa): „Ne jedemo ništa nakon pashalnog afikomana.“

תָּכַם מה הוא אומר? מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה יי' אלהינו אתכם? אף אתה אמר לו בהלכות הפסח. אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן:

פָּשָׁע מֵהַ הוֹא אָמֵר? מֵהַ הָעֲבֹדָה
הַזֹּאת לְכֶם? לְכֶם, וְלֹא לָו. וְלֹפִי
שְׁהַזְּכִיא אֶת עַצְמוֹ מִן הַכֶּלֶל כְּפֹר
בַּעֲקָר. וְאֶפְתַּח הַקָּהָה אֶת שְׁנִיו
וְאָמַר לָו. בַּעֲבוֹר זֶה עָשָׂה יְהִי בְּצָאתִי
מִמְצָרִים. לִי וְלֹא לָו. אֶלָּו הָיָה שֵׁם לָא

הָיָה נְגָאֵל:

תְּמִימָה מֵהַ הוֹא אָמֵר? מֵהַזֹּאת?
וְאָמְרָתָךְ אַלְיוֹ בְּחַזְקָה יְדֵ הַזְּכִיאָנוּ יְיָ
מִמְצָרִים מִבֵּית עֲבָדִים:

וְשָׁאַבְנָו יַרְדֵּעַ לְשָׁאַל?
אֶת פִּתְחָה לָו. שְׁפָאָמֵר וְהַגְּדָתָ לְבָנָךְ
בַּיּוֹם הַהוֹא לְאָמֵר. בַּעֲבוֹר זֶה עָשָׂה
יְהָנָה לִי בְּצָאתִי מִמְצָרִים:

יְכֹלָה מִרְאֵשׁ חֶדֶשׁ? תַּלְמוֹד לוֹמֵר
בַּיּוֹם הַהוֹא! אֵי בַּיּוֹם הַהוֹא, יְכֹלָה
מִבָּעוֹד יוֹם? תַּלְמוֹד לוֹמֵר בַּעֲבוֹר זֶה!
בַּעֲבוֹר זֶה לֹא אָמְרָתִי, אֶלָּא בְּשֻׁעה
שִׁישָׁ מִצָּה וּמְרוֹר מִנְחִים לְפָנֵיךְ:

Raša - Zli, šta on kaže?
„Čemu vam ova služba?”
Vama, ali ne i njemu. Budući da je sebe isključio iz zajednice, prekršio je osnovni princip. Takvome sabij zube ovakvim odgovorom: „To je za ono što mi je Gospod učinio kad sam izlazio iz Egipta.“ „Za mene, a ne za njega. Da je on bio tamo, ne bi bio izbavljen!”

Tam - Naivni, šta on kaže?
„Šta je ovo?” Njemu reci:
„Snažnom rukom nas izvede Gospod iz Egipta, iz doma robova.”

Ve šeeno jodea lišol - A onaj koji ne zna da pita, ti započni razgovor s njim zato što je rečeno: „I kaži detetu svom u taj dan govoreci: to je za ono što mi je Gospod učinio kad sam izlazio iz Egipta.“

Jahol - Moglo bi se pomisliti da Seder treba održati prvog dana meseca nisana. Tora nam stoga kaže „tog dana“ - na Pesah. Pa ipak, rekavši „tog dana“, moglo bi se pomisliti da Seder treba održati tokom dana. Stoga Tora naglašava „to je za ono“, iz čega učim da simbolični obred Pesaha ne počinje sve do trenutka kada su beskvasni hlebovi i gorke trave pred tobom, što je noć Pesaha.

Mithila – Nekad davno naši praoci su bili idolopoklonici, a sad nas je Sveprisutni približio službi Svojoj, kao što je rečeno: „I reče Jeošua svemu narodu: Ovako govori Gospod, Bog Izraelov: 'S one strane reke živeli su nekad praoci vaši, Terah, otac Avramov i otac Nahorov, i služili su drugim bogovima. Ali uzeh oca vašeg, Avrama, preko reke, i provedoh ga kroz celu zemlju Kenaan, i umnožih seme njegovo, i dadoh mu Isaka. A Isaku dадох Jakova i Esava, i dadoh Esavu goru Seir u nasledstvo, a Jakov i njegovi sinovi siđoše u Egipat.“

Baruh Šomer – Blagosloven da je On Koji čuva obećanje Svoje Izraelu! Blagosloven On! Jer Sveti, Blagosloven On, predskazao je kraj ropstva Avramu, praocu našem, prilikom sklapanja Saveza među polutkama, kao što je rečeno: „I reče Avramu: 'Znaj da će potomci tvoji biti došljaci u zemlji koja nije njihova, pa će joj služiti, i ugnjetavaće ih četiri stotine godina.

מתה חלה עובדי עבודה זרה הין אבותינו, ועכשו קרבנו המקום לעבדתו, שנאמר. ויאמר יהושע אל כל-העם. בזה אמר יי אליה ישראלי, ב עבר הנهر ישבו אבותיכם מעולם, תרח אבי אברהם ואבי נחורה. ויעבדו אללים אחרים: ולקח את אביכם את אברהם מעבר הנهر ואולד אותו בכל-ארץ כנען, וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק. ואתן ליצחק את יעקב ואת עשו. ואתן לעשו את הרים שער לרשת אותו. ויעקב ובניו ירדן מצרים:

ברוך שומר הבטחתו לישראל. ברוך הוא. שהקדוש ברוך הוא חשב את הארץ לעשות כמה שאמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים, שנאמר. ויאמר לאברהם ידע תדע כי גוריה זרע הארץ לא להם, ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה,

**וְגַם אֶת הָגֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ ذֶن אֲנָכִי.
וְאַחֲרֵי כֵן יֵצָאוּ בְּרֶכֶשׁ גָּדוֹל:**

מכלים המצוות שבקורתה, ומגביהם הכוום ואומרים:

**וְהַלְיאָ שְׁעַמְדָה לְאָבוֹתֵינוּ
וְלָנוּ. שֶׁלֹּא אֶחָד בַּלְבֵד עַמְד עַלְינָנוּ
לְכָלוֹתֵינוּ. אֶלָּא שְׁבָכְלָדָר וְדָר
עוֹמְדִים עַלְינָנוּ לְכָלוֹתֵינוּ, וְהַקְדּוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא מַצְלֵנוּ מִידָּם:**

מניחים הכוום על השלחן ומגלים את המצוות:

**צָא וְלִמְدָה מִה בָּקַשׁ לְבָנֵן הָאֱרָמִי
לְעַשׂוֹת לִיעַקְבָּ אָבִינוּ. שְׁפְרֻעה לֹא גָּזַר
אֶלָּא עַל הָזִכְרִים, וְלָבָן בָּקַשׁ לְעַקּוֹר
אֶת הַכֵּל. שְׁנָא מָר אָרָמִי אָבֵד אָבִי,
וַיַּרְדֵּן מִצְרִימָה וַיָּגַר שֵׁם בָּמִתְּהִ מַעַט,
וַיְהִי שֵׁם לְגֹוי גָּדוֹל עַצּוֹם וּרְבָה:**

**וַיַּרְדֵּן מִצְרִימָה אָנוֹס עַל פִּי
הַדְּבָרָה. וַיָּגַר שֵׁם. מַלְמָד שֶׁלֹּא יָרַד
יַעֲקֹב אָבִינוּ לְהַשְׁתַּקְעַ בְּמִצְרִים אֶלָּא**

Ali će suditi i narodu kojem
će služiti, i posle toga će iza-
ći sa velikim bogatstvom.”

*Pokriti maca, podići pehar s
vinom i reći:*

Vehi šeamda – Ovo obe-
ćanje dato praocima na-
šim istinito je i nama. Jer
nije samo jedan ustao da
nas uništi, nego u svakom
pokolenju ustaju na nas
da nas zatru, ali Sveti, Bla-
gosloven On, izbavlja nas iz
ruk u njihovih.

*Spustiti pehar s vinom, ot-
kriti maca i reći:*

Ce ulmad – Idi i uči što je
Lavan Sirijac hteo da učini
našem praocu Jakovu. Dok
je faraon hteo da istrebi
samo mušku decu, Lavan
je hteo da iskoreni sav (je-
vrejski narod pokušajem
Jakovljevog ubistva). Kao
sto je rečeno: „Sirijac hte-
de pogubiti oca mog, no on
siđe u Egipat i beše tamo
došljak sa malo čeljadi, i
posta tamo narodom veli-
kim, silnim i brojnim.”

Vajered Micrajma – „I siđe
u Egipat“ – Zašto je sišao
u Egipat? Bio je primoran
na to Božjom naredbom. „I
beše tamo došljak“ – ovo
nas uči da naš praočac Ja-
kov nije sišao u Egipat da
bi se stalno nastanio tamo
nego

da došljak bude na izvesno vreme, kao što je rečeno: „I rekoše faraonu: 'Dodosmo da živimo kao došljaci u zemlji, jer nema paše za stoku koja je u slugu tvojih, jer teška je glad u zemlji Kenaan. A sada dopusti neka se nasele robovi tvoji po zemlji Gošen.'"

Bimte meat – „Sa malo čeljadi“ – kao što je rečeno: „Sedamdeset duša beše otaca tvojih kad siđoše u Egipat, a sada, umnožite Gospod Bog tvoj te vas ima kao zvezda nebeskih, mnogo.“ „I posta tamo narodom velikim“ – ovo nas uči da su Izraelci tamo postali poseban narod. „Narodom velikim, silnim“ – kao što je rečeno: „A sinovi Izraelovi narodiše se, umnožiše se, i napredovaoše, i silno ojačaše da ih se zemlja napuni.“

Varav – „I brojnim“ – kao što je rečeno: „I da se množiš na hiljade kao trava u polju dадох, i umnoži se, i poraste velikom, i dođe do najveće lepote, i još ti se dojke popuniše, i dlake ti izrastoše, a ti beše gola i otkrivena.“

לְגֹרֶשֶׁם. שָׁנָאָמַר, וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהִים פְּרֻעָה לְגֹרֶשֶׁבְּאָרֶץ בָּאָנוּ כִּי אֵין מִרְעָה לְצַאן אֲשֶׁר לְעַבְדֵיכֶם, כִּי כְּבָד הַרְעָב בָּאָרֶץ כְּנַעַן, וְעַתָּה יִשְׁבֹו נָא עַבְדֵיכֶם בָּאָרֶץ גְּשֻׁן:

בְּמַתִּיל מַלְעַט. כַּמָּה שָׁנָאָמַר, בְּשְׁבָעִים נִפְשָׁר יְהֹוָה אֱבוֹתֵיכֶם מִצְרִים, וְעַתָּה שְׁמֵךְ יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּכָוכְבֵי הַשְׁמִינִים לָרְבָב: וַיְהִי שֵׁם לְגוּי, מַלְמֵד שְׁחִינוּ יִשְׂרָאֵל מִצְיָנִים שֵׁם. גָּדוֹל עַצּוּם, כַּמָּה שָׁנָאָמַר, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרַצּוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצְמוּ בָּמָאֵד מַאֵד, וַתִּמְלָא הָאָרֶץ אֲתֶם:

וְלֹא, כַּמָּה שָׁנָאָמַר, רַבְבָה כִּצְמָחָה הַשְׁדָּה נִתְתִּיק, וַתִּרְבְּיָה וַתִּגְדְּלָי וַתִּבְאִי בְּעֵדִים, שְׁדִים נִכְנוּ וַשְׁעַרְךָ צִמָּח וְאַתָּ עַרְם וְעַרְיה. (וְאַעֲבָר עַלְיךָ וְאַרְאָךָ מִתְבּוֹסָסָת בְּדִמְיךָ, וַיֹּאמֶר לְךָ בְּדִמְיךָ חַיִּים בְּדִמְיךָ חַיִּים)

וְלֹא־עָשָׂו אֶת־תִּשְׁעָה הַמִּצְרִים וְיַעֲנֵנוּ,
וַיִּתְנַזֵּן עַלְינּוּ עֲבָדָה קָשָׁה: וַיַּרְא אֶת־נוֹ
הַמִּצְרִים, כַּمָּה שֶׁנֶּאָמַר, הַבָּה נִתְחַכֵּם
לוֹ פָּנֵי יְרֻבָּה, וְהִיה כִּי תִּקְרָא אָנָה מְלֹחָמָה
וּנוֹסֵף גַּם הוּא עַל שְׂנִיאנוּ, וְנִלְחַם בָּנוּ
וְעַלְהָ מִן הָאָרֶץ:

וַיַּעֲנֵנוּ, כַּמָּה שֶׁנֶּאָמַר. וַיִּשְׁמַיִּ
עַלְיוֹ שְׁרֵי מִסְטִים לְמַעַן עַנְתּוֹ בְּסִבְלָתָם,
וַיַּבְנֵן עָרֵי מִסְכָּנוֹת לְפָרָעה אֶת פָּתָם
וְאֶת רָעֵמָס:

וַיִּתְנַזֵּן עַלְינּוּ עֲבָדָה קָשָׁה, כַּמָּה
שֶׁנֶּאָמַר, **וַיַּעֲבֹדוּ** מִצְרִים אֶת בָּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּפֶרַךְ:

וְנִצְעַק אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֱבֹתֵינוּ
וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קְلָנוּ וַיַּרְא אֶת עֲנֵינוּ וְאֶת
עַמְלֵינוּ וְאֶת לְחִצֵּנוֹ:

וְנִצְעַק אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֱבֹתֵינוּ, כַּמָּה
שֶׁנֶּאָמַר. **וַיְהִי בִּימִים הָרַבִּים הָהִם**

Vajareu otanu – „I zlo nam činiše Egipćani, mučiše nas i dadoše nam tešku službu.“ „I zlo nam činiše Egipćani“ – kao što je rečeno: „Ajde da mudro postupamo s njim (narodom jevrejskim) da se ne namnoži, jer kad nastane rat, pridružiće se i on mrziteljima našim i zaratiti s nama i otići će iz zemlje.“

Vajanunu – „Mučiše nas“ – kao što je rečeno: „I postaviše nad njima nadzornike da ih muče teškim poslovima. I sagradiše gradove faraonu: Pitom i Ramzes.“

Vajitenu alenu – „I dadoše nam tešku službu“ – kao što je rečeno: „I okrutno teraše Egipćani sinove Izraelove da služe.“

Vanicak – „I zavapismo Gospodu Bogu otaca naših, i ču Gospod glas naš i vide bedu našu, trud naš i tlačenje naše.“

Vanicak – „I zavapismo Gospodu Bogu otaca naših“ – kao što je rečeno: „A posle mnogo vremena

umre car egipatski, i uždisahu od službe sinovi Izraelovi i vikahu; i vika njihova od službe dođe do Boga.“ „I ču Gospod glas naš“ – kao što je rečeno: „I ču Bog zapomaganje njihovo i seti se Bog Saveza Svoj sa Avramom, sa Isakom i sa Jakovom.“

Vajar – „I vide bedu našu“ – to je odvojenje muža od žene, kao što je rečeno: „I vide Bog sinove Izraelove i znade Bog.“

Veet amalenu – „I trud naš“ – ovo su sinovi, kao što je rečeno: „I zapovedi faraon svemu narodu svome govoreći: 'Svakog sina koji se rodi bacite u reku, a sve kćeri ostavite u životu.'“

Veet lajacenu – „I tlačenje naše“ – to je pritiskanje, kao što je rečeno: „I videh, takođe, tlačenje, kako ih Egipćani tlače.“

Vajocienu – „I izvede nas Gospod iz Egipta rukom snažnom i mišicom podignutom, i strahotom velikom, i znacima i čudesima.“

וַיִּמְתֵּחַ מֶלֶךְ מִצְרָיִם וַיַּאֲנַחַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הַעֲבֹדָה וַיַּזְעַקְנָהוּ וַיַּתְעַל שְׁוֹעַתָּם אֶל הָאֱלֹהִים מִן הַעֲבֹדָה וַיִּשְׁמַע יְהֹוָה אֶת קֹלָנוּ כַּמَا שֶׁנָּאָמַר וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נְאָקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתָתוֹ אֶת אֶבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב:

וַיַּרְא אֶת עֲנִינָנוּ זֹה פְּרִישׁוֹת דָּרָךְ אֶרְץ כַּמَا שֶׁנָּאָמַר וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּדַּע אֱלֹהִים:

וְאֶת עַמְלָנוּ אֵלּוּ הַבָּנִים כַּמَا שֶׁנָּאָמַר כָּל־הָבֵן הַיּוֹלֵד הַיָּרָה תָשְׁלִיכָהוּ וְכָל־הַבָּת תִּחְיָוֹן:

וְאֶת לְחַצְנוּ זֹה הַדָּחָק כַּמَا שֶׁנָּאָמַר וְגַם רָאִיתִי אֶת הַלְּחֵץ אֲשֶׁר מִצְרָיִם לוֹחֶצִים אַתֶּם:

וַיַּזְעַקְנָהוּ יְהֹוָה מִצְרָיִם בִּיד חִזְקָה וּבִזְרֻעַ נָטוּיה וּבִמְرָא גָּדֶל וּבָאֲתֹות וּבָמוֹפְתִים:

וְפָנֶצְאָנוּ יְיַי מִמְצָרִים, לא על ידי מלאך, ולא על ידי שֶׁרֶת, ולא על ידי שליח, אלא הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו. שנאמר, ועֲבָרְתִּי בָּאָרֶץ מִצְרָיִם בְּלִילָה הַזֹּה וְהַכִּיתִי כָּל-בָּכֹור בָּאָרֶץ מִצְרָיִם מֵאָדָם וְעַד בְּהַמָּה, וּבְכָל-אֱלֹהִי מִצְרָיִם אָעַשָּׂה שְׁפָטִים, אַנְיִי:

וְעַבְרָתְּלִי בָּאָרֶץ מִצְרָיִם, אַנְיִי ולא מלאך. והכתי כָּל-בָּכֹור, אַנְיִי ולא שֶׁרֶת. ובכָּל-אֱלֹהִי מִצְרָיִם אָעַשָּׂה שְׁפָטִים, אַנְיִי ולא הַשְּׁלִיחַ. אַנְיִי יְיַי, אַנְיִי הוּא ולא אחר:

פְּלִדְתַּחַזְקָה, זו הַדָּבָר, כַּמָּה שנאמר. הנה יְדִי הַזִּיה בַּמִּקְנֵה אֲשֶׁר בשדה, בטוסים בחמורים בגמלים בבקר ובצאן, דבר כבד מאד:

וּבְצָדַע גְּטוּיָה, זו הַחֲרֵב, כַּמָּה שנאמר, וחרבו שלופה בידיו גְּטוּיָה על ירושלים:

Vajocienu – „I izvede nas Gospod iz Egipta“ – ne posredstvom andela, niti ognjenog andela i ne putem posrednika, nego Sveti, Blagosloven On, u Svojoj Slavi i Sam, kao što je rečeno: „I proći će po zemlji egipatskoj te noći, i pobiću sve prvice u zemlji egipatskoj, od čoveka do živinčeta, i sudiću svim bogovima egipatskim, Ja Gospod.“

Veavarti – „I proći će zemljom egipatskom“ – Ja, a ne andeo! „I pobiću sve prvice“ – Ja, a ne ognjeni andeo! „I sudiću svim bogovima egipatskim“ – Ja, a ne posrednik! Ja sam Gospod. Ja sam On i nema drugog.

Bejad hazaka – „Rukom snažnom“ – ovo je pomor stoke, kao što je rečeno: „Evo, ruka Gospodnja će doći na stado tvoje koje je u polju, na konje, na magarce, na kamile, na volove i ovce sa pomorom vrlo teškim.“

Uvizroa netuja – „I mišicom podignutom“ – ovo je mač, kao što je rečeno: „I isukan mač u ruci Njegovoj koji je podigao na Jerusalim.“

Uvmora gadol – „I strahotom velikom“ – ovo je otkrivenje Šehina, Sveti Božje Sveprisutnosti, kao što je rečeno: „Ili je Bog pokušao uzeti Sebi narod iz drugog naroda kušanjem, znacima i čudesima, i ratom, i rukom snažnom, i mišicom podignutom, i strahotama velikim, kao što je sve to učinio za vas Gospod, Bog vaš, u Egiptu, na vaše oči?“

Uvotot – „I znacima“ – ovo je štap, kao što je rečeno: „A taj štap uzmi u ruku svoju, jer njime ćeš činiti znamenja.“

Doneti čašu u koju će se kapnuti tri kapi vina prilikom kazivanja onoga što je boldovano:

Uvmofetim – „I čudesima“ – ovo je krv, kao što je rečeno: „I daću čudesa na nebu i na zemlji: krv i oganj i stubove dima.“

Davar aher – Drugo tumačenje: „rukom snažnom“ – dve (kazne); „mišicom podignutom“ – dve; „strahotom velikom“ – dve; „znacima“ – dve; „i čudesima“ – dve.

ובמרכז גָּדוֹל, זו גָּלוּי שְׁכִינָה,
כַּמָּה שֶׁנְאָמַר, או הַנֵּסֶה אֱלֹהִים לְבֹוא
לְקַחַת לוֹ גּוֹי מִקְרָב גּוֹי בְּמִטּוֹת בָּאֲתָת
וּבְמַפְתִּים וּבְמַלְחָמָה וּבַיד חִזְקָה
וּבְזָרוּעַ נְטוּיָה וּבְמַזְרָאִים גָּדוֹלִים. כָּל
אֲשֶׁר עָשָׂה לְכֶם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרָיִם
לְעֵינֶיכֶם:

ובאותות, זה המיטה, כַּמָּה
שֶׁנְאָמַר, ואֵת המיטה הַזֶּה תַּקְה בְּרֵך,
אֲשֶׁר תַּعֲשֶׂה בּוֹ אֵת הָאֲתָת:

ובמפתחתים, זה הדם, כַּמָּה
שֶׁנְאָמַר, וְנַתְתִּי מַפְתִּים בְּשָׁמִים
וּבְאָרֶץ:

נווהגים להטיח טיפה מכוס היין שלוש פעמים, כשהאומרים: דם ואש ותימרות עשן:

דם. ואש. ותימרות עשן:

דבר אחר, ביד חיזקה שתים
וּבְזָרוּעַ נְטוּיָה שתים וּבְמַזְרָא גָּדֵל
שתים ובאותות שתים וּבְמַפְתִּים
שתים:

נווהגים להטיף טיפה מכוון הין בכל אחת מ"עשור המכות", ושלש פעמים כמשמעותם: דצ"ה, עד"ש, באח"ב:

אלו עשר מכות שהביא הקדוש ברכך הוא על המצרים במצרים, ואלו הם.

דם. צפראדע. פנים.
ערוב. דבר. שחין.
ברד. ארבה. חשך.
מפתח בכורות:

רבי יהודה היה נותן בהם סימנים. דצ"ה. עד"ש. באח"ב:

Kapnuti deset kapi vina prilikom kazivanja onog što je boldovano:

Elu eser makot – Ovo je deset udaraca koje je pustio Sveti, Blagosloven On, na Egipćane u Egiptu, a ovo su im imena:

KRV, ŽABE, VAŠKE, DIVLJE ZVERI, POMOR STOKE, ČIREVI, GRAD, SKAKAVCI, MRAK, POMOR PRVENACA.

Kapnuti tri kapi vina prilikom kazivanja onog što je boldovano:

Rabi Jehuda im je dao skraćenice: DeCaH, ADaŠ BeAHaV.

Rabi Jose Galilejac reče: „Možemo dokazati da ako su Egipćani u Egiptu bili kažnjeni sa deset udaraca, na moru su bili kažnjeni sa pedeset udaraca. O Egiptu je rečeno: 'I rekoše vračari faraonu: 'Ovo je prst Božji.' A o moru je rečeno: 'I vide Izrael ruku veliku koju pokaza Gospod na Egiptu, i narod se poboja Gospoda, i poverovaše u Gospoda i u Mojsija slugu Njegovog.' Ako je jedan prst doneo deset udaraca (jedna ruka je donela pedeset). Iz toga zaključujemo da ako je u Egiptu bilo deset udaraca, na moru je bilo pedeset udaraca.“

Rabi Eliezer reče: „Zapravo možemo dokazati da se svaka kazna koju je Sveti, Blagosloven On, pušto na Egipćane u Egiptu sastojala iz četiri dela. Rečeno je: 'Posla na njih oganj gneva Svog, jarost i bes, nevolju i četu zlih andela.'

'Jarost' – jedan, 'bes' – dva, 'nevolja' – tri, 'četa zlih andela' – četiri.

רַבִּי יוֹסֵי הָגָלִילִי אָמֵר, מִנִּין
אַתָּה אָמֵר שְׁלֹקוּ הַמִּצְרִים בְּמִצְרִים
עַשֶּׂר מִכּוֹת, וְעַל הַיּוֹם לְקֹדֶשׁ חֲמִשִּׁים
מִכּוֹת? בְּמִצְרִים מָה הַוָּא אָמֵר?
וַיֹּאמְרוּ הַחֲרַטְמִים אֶל פְּרֻעָה, אַצְבָּע
אֱלֹהִים הִיא. וְעַל הַיּוֹם מָה הַוָּא אָמֵר?
וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיד הַגְּדַלָּה אֲשֶׁר
עָשָׂה יְהֹוָה בְּמִצְרִים, וַיַּרְא הַעַם אֶת יְהֹוָה
וַיַּאֲמִינוּ בְּיְהֹוָה וּבְמִשְׁהָה עֲבָדוֹ:
כַּמָּה לְקֹדֶשׁ בְּאַצְבָּע? עַשֶּׂר מִכּוֹת. אָמֵר
מַעַתָּה: בְּמִצְרִים לְקֹדֶשׁ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת, וְעַל
הַיּוֹם לְקֹדֶשׁ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת:

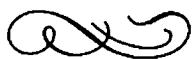
רַבִּי אַלְיעָזֶר אָמֵר, מִנִּין
שְׁפָל-מִכּה וּמִכּה שַׁהְבִּיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
הַוָּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרִים הִיְתָה שֶׁל
אַרְבָּעָמִכּוֹת? שֶׁנֶּאֱמַר, יִשְׁלַח בָּם חֶרְוֹן
אַפּוֹ, עֲבָרָה וּזְעָם וְצָרָה, מְשֻלָּחַת
מַלְאָכִי רְעִים. עֲבָרָה אַחַת. וּזְעָם
שְׁתִּים. וְצָרָה שְׁלוֹשָׁה. מְשֻלָּחַת מַלְאָכִי
רְעִים אַרְבָּעָה.

אמור מעתה במצרים לך ארבעים מכות. ועל הים לך מאתיים מכות:

רַבִּי עֲקִיבָא אומר, מניין שכל-מכה ומכה שהביא הקדוש ברוך הוא על המצריים במצרים היה ש חמיש מכות? שנאמר, ישלח בם חרון אף, עברה ועם וצרה, משלחת מלאכי רעים.

חרון אף אחת, עברה שתים, ועם שלוש, וצרה ארבע, משלחת מלאכי רעים חמיש.

אמור מעתה, במצרים לך חמישים מכות, ועל הים לך חמישים ומאתיים מכות:

כמה מעלות טובות למקום עליינו:

אלו הוציאנו ממצרים
ולא עשה בהם שפטים

Iz toga zaključujemo da su u Egiptu bili udareni sa četrdeset kazni, a na moru sa dvesta kazni."

Rabi Akiva reče: „Štaviše možemo dokazati da se svaka kazna koju je Sveti, Blagosloven On, pustio na Egipćane u Egiptu sastojala iz pet različitih delova. Rečeno je: 'Posla na njih oganj gneva Svog, jarost i bes, nevolju i četu zlih anđela.'

'Ognjeni gnev' – jedan, 'jarost' – dva, 'bes' – tri, 'nevolja' – četiri, 'četa zlih anđela' – pet. Iz toga zaključujemo da su u Egiptu bili udareni sa pedeset kazni, a na moru sa dvesta pedeset kazni."

Dajenu – Kako je mnogo uzvišenih i dobrih dela što ih je Sveprisutni učinio za nas:

Da nas je samo izveo iz Egipta, a da nije učinio sud nad njima, bilo bi nam dovoljno.

Da je učinio sud nad njima, a da nije studio bogovima njihovim, bilo bi nam dovoljno.

Da je studio bogovima njihovim, a da nije pobio prvence njihove, bilo bi nam dovoljno.

Da je pobio prvence njihove, a da nije predao nama blago njihovo, bilo bi nam dovoljno.

Da je predao nama blago njihovo, a da nije rascepio pred nama more, bilo bi nam dovoljno.

Da je rascepio pred nama more, a da nas nije proveo posred njega suvim, bilo bi nam dovoljno.

Da nas je proveo posred mora suvim, a da nije potopio u njemu tlačitelje naše, bilo bi nam dovoljno.

Da je potopio u njemu tlačitelje naše, a da nije brinuo o nama u pustinji četrdeset godina, bilo bi nam dovoljno.

Da je brinuo o nama, u pustinji, četrdeset godina, a da nas nije hranio manom, bilo bi nam dovoljno.

Da nas je hranio manom, a da nam nije dao Šabat, bilo bi nam dovoljno.

דִינָה:

דִינָה:

דִינָה:

דִינָה:

דִינָה:

דִינָה:

דִינָה:

דִינָה:

דִינָה:

אַלְוּ עֲשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים
וְלֹא עֲשָׂה בְּאֱלֹהִים

אַלְוּ עֲשָׂה בְּאֱלֹהִים
וְלֹא הָרַג בְּכֹורֵיהֶם

אַלְוּ הָרַג בְּכֹורֵיהֶם
וְלֹא נָתַן לְנוּ אֶת מִמּוֹנָם

אַלְוּ נָתַן לְנוּ אֶת מִמּוֹנָם
וְלֹא קָרַע לְנוּ אֶת הַיּוֹם

אַלְוּ קָרַע לְנוּ אֶת הַיּוֹם
וְלֹא הָעֲבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחַרְבָּה

אַלְוּ הָעֲבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחַרְבָּה
וְלֹא שָׁקַע צְרִינוּ בְּתוֹכוֹ

אַלְוּ שָׁקַע צְרִינוּ בְּתוֹכוֹ
וְלֹא סְפִיק צְרִינוּ בְּמִדְבָּר אֶרְבָּעִים שָׁנָה דִינָה

אַלְוּ סְפִיק צְרִינוּ בְּמִדְבָּר אֶרְבָּעִים שָׁנָה
וְלֹא הָאֲכִילָנוּ אֶת הַמַּן

אַלְוּ הָאֲכִילָנוּ אֶת הַמַּן
וְלֹא נָתַן לְנוּ אֶת הַשְׁבָּת

דִּינָה:

דִּינָה:

דִּינָה:

דִּינָה:

עַל אֶחָת כִּמְה וְכִמְה טוֹבָה
כְּפֹולָה וּמְכֻפָּלה לְמִקְומֵן עַלְיָנוּ.
שְׁהֽׁוֹצִיאָנוּ מִמְּצָרִים. וְעַשָּׂה בְּהָם
שְׁפָטִים. וְעַשָּׂה בְּאֱלֹהֵיכֶם. וְהִרְגֵּ
בְּכוֹרֵיכֶם. וְנַתֵּן לְנוּ אֶת מִמְּנוּם. וְקִרְעֵ
לְנוּ אֶת הַיִם. וְהַעֲבִירֵנוּ בְּתוּכוֹ בְּחַרְבָּה.
וְשִׁקְעֵ צְרִינוּ בְּתוּכוֹ. וְסִפְקֵ צְרִינוּ
בְּמִדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה. וְהַאֲכִילֵנוּ אֶת
הַמַּן. וְנַתֵּן לְנוּ אֶת הַשְּׁבָת. וְקִרְבֵּנוּ
לְפָנֵי הַר סִינִי. וְנַתֵּן לְנוּ אֶת הַתּُוֹרָה.
וְהַכְּנִיסֵנוּ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְבָנֵה לְנוּ אֶת
בֵּית הַבְּחִירָה לְכִפֵּר עַל כָּל עָוֹנוֹתֵינוּ:

אַלְוּ נָתַן לְנוּ אֶת הַשְּׁבָת
וְלֹא קִרְבֵּנוּ לְפָנֵי הַר סִינִי

אַלְוּ קִרְבֵּנוּ לְפָנֵי הַר סִינִי
וְלֹא נָתַן לְנוּ אֶת הַתּُוֹרָה

אַלְוּ נָתַן לְנוּ אֶת הַתּُוֹרָה
וְלֹא הַכְּנִיסֵנוּ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל

אַלְוּ הַכְּנִיסֵנוּ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל
וְלֹא בָנֵה לְנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה

Da nam je dao Šabat, a
da nas nije doveo do gore
sinajske, bilo bi nam do-
voljno.

Da nas je doveo do gore
sinajske, a da nam nije
dao Toru, bilo bi nam do-
voljno.

Da nam je dao Toru, a da
nas nije uveo u zemlju
Izraela, bilo bi nam do-
voljno.

Da nas je uveo u zemlju
Izraela, a da nam nije iz-
gradio Hram, bilo bi nam
dovoljno.

AL AHAT – Gle, koliko je
udvostručeno i učetvo-
rostručeno dobro koje
je Sveprisutni učinio za
nas! Izveo nas iz Egipta,
i učinio nad njima sud, i
nad bogovima njihovim, i
pomorio prvence njihove,
i predao nam blago njihovo,
i rascepio pred nama
more, i proveo nas posred
njega suvim, i potopio u
njemu tlačitelje naše, i
vodio brigu o nama, u pu-
stinja, četrdeset godina, i
hranio nas manom, i dao
nam Šabat, i doveo nas do
gore sinajske, i dao nam
Toru, i uveo nas u zemlju
Izraela, i izgradio nam
Hram da nam se oproste
gresi naši.

Raban Gamlijel je imao običaj da kaže: „Ko god ne kaže ove tri stvari na Pesah, nije održao Se-der kako treba: PESAH, MACA I MAROR.“

Pesah – Šta je bio razlog za žrtvovanje pashalnog jagnjeta koje su naši princi jeli u vreme dok se uzdizao Hram Svetinje? Zato što je *prošao* (heb. *pasah*) Sveti, Blagosloven On, kuće otaca naših u Egiptu, kao što je rečeno: „I reći ćete: 'Ovo je žrtva pashalna (*pesah*) Gospodu Koji je *prošao* (heb. *pasah*) kuće sinova Izraelovih u Egiptu, kad je pomorom udario na Egipat, a naše je kuće izbavio.' Tada sav narod se pokloni i padaše ničice.“

Uzeti srednju maca i reći:

Maca – Zašto jedemo ovu **maca**? Zato što testo očeva naših se nije ni nadiglo, a već im se otkri Car, Kralj Kraljeva, Sveti, blagosloven On, i izbavili ih u trenu, kao što je rečeno:

רַבָּן גִּמְלִיאֵל הִיא אֹמֵר. כֹּל שֶׁלֶא
אָמֵר שֶׁלֶשֶׁה דָּבָרִים אֲלֹו בְּפַסְחָה לֹא
יֵצָא יָדִי חֹזְבָתָו. וְאֲלֹו הָן.

פַּסְחָה. מְצָהָה. וּמְרוֹדָךְ

פַּסְחָה שַׁחַיו אֲבוֹתֵינוּ אֲוֹכְלִים בָּזְמָן
שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ הִיא קִים עַל שֻׁום מָה?
עַל שֻׁום שְׁפֵסָח הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל
בְּתִי אֲבוֹתֵינוּ בָּמָצְרִים. שָׁנָא מָר,
וְאָמְרָתָם זָבֵח פַּסְחָה הַוָּא לִיהְוָה אֲשֶׁר
פַּסְחָה עַל בְּתִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּמָצְרִים,
בְּנָגְפּוֹ אֶת מָצְרִים וְאֶת בְּתִינּוֹ הַצִּיל.
וַיַּקְדַּשׁ הָעָם וַיִּשְׁתַּחַווּ:

מוראה המצה למשובים ואומר:

מְצָהָה זו שָׁאנוּ אֲוֹכְלִים עַל שֻׁום
מָה? עַל שֻׁום שֶׁלֶא הַסְּפִיק בְּצָקָם שֶׁל
אֲבוֹתֵינוּ לְהַחְמִיז עד שְׁבָגָלה עַלְיָהֶם
מֶלֶךְ מֶלֶכִים הַמֶּלֶכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
וְגָאָלָם. שָׁנָא מָר, וַיָּאֶפְרָא אֶת הַבָּצָק

**אֲשֶׁר הָצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲגַת מֵצֹת כִּי
לֹא חָמֵץ. כִּי גַּרְשׂוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכֹלּוּ
לְהַתְמִמָּה וְגַם צַדָּה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:**

מראה המורור למטובים ואומר:

מַרְוֵר זה שאנו אוכלים על שום מה? על שום שמררו המצריים את חיינו אבותינו במצרים. שנאמר, וימררו את חייהם בעבדה קשה, בחמר ובלבנים ובכל-עבדה בשדה, את כל-עבדתם אשר עבדו בהם בפרק:

**בְּכָל דָּוָר וְדָוָר חִיב אָדָם
לְרֹאֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִילָן הוּא יֵצֵא
מִמִּצְרַיִם.**
**שָׁנָאָמָר, וְהַגְּדָת לְבָנֶך בַּיּוֹם הַהוּא
לִאמּוֹר. בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְהִי בְּצֹאתִי**

„I ispekoše testo što ga iznesoše iz Egipta, kolice presne jer ne uskisnu, kad ih poteraše Egipćani te ne mogoše oklevati, niti spremiše sebi hrane.“

Uzeti maror, salatu (ren) u ruku i reći:

Maror - Zašto jedemo ovaj maror? Zato što Egipćani zagorčavahu život očevima našim u Egiptu, kao što je rečeno: „I zagorčavahu im život teškim radom, gradom, ciglama i svakim radom u polju, i svakim drugim radom koji im nemilosrdno nametnuše.“

Behol dor vador - U svakom pokolenju i na-raštaju čovek treba da se ponaša kao da je on, lično, izašao iz Egipta, kao što je rečeno: „I kaži detetu svom u taj dan govoreći: to je za ono što mi je Gospod učinio kad sam izlazio iz Egipta.“

Sveti, blagosloven On, nije izbavio samo očeve naše, nego je i nas takođe izbavio s njima, kao što je rečeno: „I nas izvede odande da bi nas uveo i dao nam zemlju za koju se zakleo očevima našim.“

Pokriti macot i uzeti pehar s vinom, podići ga i reći:

Lefihah – Stoga smo obavezni priznati, hvaliti, slaviti, uznositi, uzvisiti, krasnim proglašiti, proslaviti i blagosloviti Onoga Koji je učinio nama i očevima našim sva ova čuda: izveo nas iz ropstva na slobodu, iz potištenosti u radost, iz žalosti u praznik i iz tame na svestlost jarku, iz sužanjstva u izbavljenje. Stoga zapovajmo pred Njim pesmu novu. Hvalite Gospoda!

Spustiti pehar, otkriti maca i reći:

Haleluja – Hvalite Gospoda! Hvalite roblje Gospodnje, hvalite Ime Gospodnje. Neka je Ime Gospodnje blagosloveno odsad i doveka. Od istoka Sunca do zalaska, hvalom opevano je Ime Gospodnje. Uzvišen je nad svim narodima Gospod,

ممضرיהם. שלא את אבותינו בלבד גאל הקדוש ברוך הוא, אלא אף אותנו גאל עמם. שנאמר, ואותנו הוציא משם למן הביא אותנו לחת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו:

magbija ha'ocos, mekasha ha'mitzot ve'amora:

לפיכך אנחנו חיבים להודות, להלל, לשבח, לפאר, לרומים, להדר, לבלה, לעלה ולקלס למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הניטים האלה: הוציאנו מעבודות לחירות, מיגון לשמה, מאבל ליום טוב, ומaphael לאור גדול, ומשבבוד לגאה. ונאמר לפניו שירה חדשה, הלייה:

מניחים את הocos ומגלים את המitzot:

הallelujah. הלו עבדי יי, הלו את שם יי. יהי שם יי מברך מעתה ועד עולם. ממזרח שמש עד מבואו מהל שם יי. רם על כל-גויים יי על השמים

**כִּבְזֹדֶו. מֵי פַּי אֱלֹהִינוּ הַמָּגִבִּיהִ לְשֶׁבֶת
הַמִּשְׁפִּילִי לְרֹאָת בְּשָׁמִים וּבָאָרֶץ.
מִקְיָמִי מַעֲפָר דֶּל מַאֲשָׁפָת יְרִים אַבְיוֹן
לְהֹשִׁיבִי עִם נְדִיבִים עִם נְדִיבִי עַמּוֹ.
מוֹשִׁיבִי עַקְרָת הַבַּיִת אִם הַבְּנִים
שְׁמַחַת הַלְלוֹנִיהִ:**

**בְּצָאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית
יַעֲקֹב מִעַם לְעֵז. הִיְתָה יְהוָה לְקָדְשׁוֹ
יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלָּוֹתָיו. הִיָּם רָאָה וַיַּנְסַ
הַיְרָדֵן יִסְבֶּן לְאַחֲרָיו. הַהֲרִים רַקְדוּ
כְּאַיִלִים גְּבוּזָת כְּבָנֵי צָאן. מַה־לְּקָדְשָׁ
כִּי תְנוּס הַיְרָדֵן תַּסְבֶּן לְאַחֲרָיו. הַהֲרִים
תַּרְקְדוּ כְּאַיִלִים גְּבוּזָת כְּבָנֵי צָאן.
מַלְפִּנִּי אָדוֹן חֹולִי אָרֶץ מַלְפִּנִּי אֱלֹהָה
יַעֲקֹב. הַהֲפִיכִי הַצּוֹר אָגָם מִים חַלְמִישׁ
לְמַעֲינָנוֹמִים:**

slava Njegova nebesa nadvisuje. Ko je kao Gospod Bog naš Koji u visinama stoluje, Koji gleda dole na nebesa i na zemlju? Siromaha iz praha podiže i ništega iz kala uzvisuje da ih s knezovima posadi, s knezovima naroda Svoj. Nerotkinji kuću naseljava, čini je radosnom majkom sinovima. Hvalite Gospoda!

Becet Jisrael – Kad izlažaše Izrael iz Egipta, Dom Jakovljev iz naroda tudega jezika, postade Juda svetinja Njegova, Izrael oblast Njegova. Vide more i pobeže, Jordan ustuknu. Gore uzigraše kao ovnovi, brda kao jaganjci. "Šta ti bi, more, te pobeže, i tebi, Jordane, te ustuknu? Gore, te uzigraste kao ovnovi, i brda kao jaganjci?" Od lica Gospodnjeg potrese se zemlja, od lica Boga Jakovljevog Koji okrenu stenu u jezero vodeno i kamenu hrid u izvor vodenih.

לקחים כוס והין בידי ואומרים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר גָּאַלְנוּ וְגָאַל אֶת אָבוֹתֵינוּ
מִמִּצְרַיִם, וְהִגִּיעֲנוּ לְלִילָה הַזֶּה לְאֻכֶל
בּוֹ מֵצָה וּמְרוֹרָה. כִּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵינוּ
אָבוֹתֵינוּ יִגְיָעֲנוּ לְמַזְעָדִים וּלְרַגְלִים
אַחֲרִים הַבָּאִים לְקִרְאַתָּנוּ לְשִׁלּוּם,
שְׂמָחִים בְּבִנְיַן עִירָךְ וּשְׁשִׁים בְּעַבּוֹדָתְךָ,
וּנְאַכְלֵ שֶׁם מִן הַזְּבָחִים וּמִן הַפְּסָחִים
אֲשֶׁר יִגְיַע דָּם מִלְּקִיר מִזְבֵּחַ לְרָצֹן,
וּנוֹךְ לְךָ שִׁיר חֶדֶש עַל גָּאַלְתָּנוּ וּעַל
פְּדוּת נְפִשְׁנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל
יִשְׂרָאֵל:

שותים כוס שנייה בהסתיכת שמאל ומכרכמים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בּוֹרָא פְּרִי הַגֶּפֶן.

ךְחַצְלָה
ך :

נותלים ידיים ומכרכמים:

Uzeti pehar s vinom i reći:

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Koji nas je oslobođio i Koji je oslobođio očeve naše iz Egipta, i Koji nas je doveo (žive) do ove noći da jedemo u njoj **maca i maror**. Tako nas, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, dovedi (žive) do praznika i hodočasnih blagdana koji nam predstoje u miru. Neka bi nas Ti obradovao izgradnjom Grada Tvoog i da sretni vidimo službu Tvoju. I neka bismo u njemu jeli, od žrtava i od žrtava pashalnih kojih će se krv prolivati po zidu žrtvenika Tvoog, po Volji Tvojoj. I zahvaljivaćemo Ti pesmom novom za oslobođenje naše i za otkupljenje duša naših. Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože naš, Koji je oslobođio Izrael.

Ispijamo drugi pehar vina ugodno zavaljeni na levu stranu.

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze.

6. Rahca – Obredno pranje ruku

Peremo ruke i kažemo:

**ברוך אתה ייְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קָדַשְׂנוּ בְמִצְוֹתָיו וַצְוָנוּ עַל נְטִילַת
יָדֵינוּ:**

מְלֹאת צְדִיקָה

נותל את המצה العليונה משלוש המצות ומכרכך:

**ברוך אתה ייְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
הַמּוֹצִיא לְחַם מִן הָאָרֶץ:**

מְלֹאת מִצְהָה

מכרכיכם על חלק מהמצה العليונה (ולא ישברונוה)

**ברוך אתה ייְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קָדַשְׂנוּ בְמִצְוֹתָיו וַצְוָנוּ עַל
אֲכִילַת מִצְהָה:**

מבצע המצה العليונה והאמצעית ומחליק לכל המטוגנים כוית מכל אחת, ויאכלו
בהתיבה:

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da peremo ruke.

7. Moci – Blagoslov ha-moci

Uzeti gornju od tri macot i reći sledeći blagoslov:

Baruh – Blagoslovljen da si Ti, Gospode, Bože naš, Kralju vaseljene, Koji daje hleb iz zemlje.

Ne jesti dok se ne izgovori sledeći blagoslov.

8. Maca – Jedenje maca

Nakon izgovaranja blagoslova spuštamo najdonju maca, a preostale dve (tj. jednu i po) okrećemo tako da prepolovljena maca bude na vrhu, a čitava ispod nje. Zatim izgovaramo blagoslov "al ahilat maca" nad ove dve macot, i potom ih jedemo uz blagoslov zavaljeni na levu stranu.

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i zapovedio nam da jedemo maca.

מְרוֹר

מברכים על כוית מורה:

בָּרְךָ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קָדְשָׂנוּ בִּמְצֻותָיו וְצָפַנָּנוּ עַל
אֲכִילַת מְרוֹר:

פָּרָךְ

ליקחitem כוית מון המזנה השלישית התחthonה, וכוית מרור (חוורת), וכורכים יוג...
טוגלים בחrostot, מברכים ואוכלים הכריכה בהטיבה:

וְכֹל לְמִקְדָּשׁ כְּהַלֵּל. כֵּן עֲשָׂה הַלֵּל
בָּזְמָן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ הַיְהוּנִים. הַיְהוּנִים
פּוֹרֵךְ (פֿסְחָה) מֵצָה וּמְרוֹר וְאַוְלֵד בִּיחָד,
לְקִים מַה שֶׁנֶּאמֶר, עַל מְצֹות וּמְרוֹרִים
יַאֲכִילָהוּ:

שְׁלַחַן עַלְךְ

אוכלים ביצה קשה במילח וממשיכים בסעודת החג:

9. Maror – Gorke trave

*Uzeti list salate i umočivši
je u haroset izgovoriti sle-
deći blagoslov:*

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim, i zapovedio nam da jedemo maror.

10. Koreh – Hilelov sendvič

Uzeti treću, donju, maca koja je ostala čitava, prelomiti je i sa salatom umočenom u haroset napraviti sendvič. Pre jednja reći:

Zeher – Uspomena na Svetinju Hrama prema Hilelu. Ovako je činio Hillel u vreme kad je postojao Dom Svetinje. On bi napravio sendvič od pashalne žrtve, maca i gorkih trava i jeo bi ih zajedno. Tako bi ispunio ono što je u Tori rečeno: "I neka jedu (pashalnu žrtvu) s beskvasnim hlebovima i sa gorkim zeljem."

11. Šulhan oreh – Sto postavljen za večeru

Nakon što je obredni deo večere završen prelazi se na ostala jela.

צְפּוֹן

בגמר הפסחנה נוטלים כוית מהאפיקומן, מחלקים לכל המשוגנים, אוכלים בהסתינה ואומרים:

זֶה לְקָרְבֵּן פֶּסַח הַנְּאָכֵל עַל הַשְׁבָעָה.

בְּרִךְ

מואגים כוס שלישית ומכריכים ברכות המwon.

סְדֻר בְּרִכַּת הַמְּלֹאָן

שְׁלֵר הַמְּעָלוֹת בְּשׁוֹב יי'
את-שִׁיבַת צִיּוֹן הַיִנּוּ כְּחַלְמִים: אָז
יְמַלֵּא שְׁחוֹק פִּינוּ וְלִשְׁוֹגַנוּ רְגָה, אָז
יָאמְרוּ בְּגָוִים הַגְּדִיל יי' לְעֹשֹׂת
עִם-אֱלֹהָה: הַגְּדִיל יי' לְעֹשֹׂת עַמּוּן הַיִנּוּ
שְׁמָחִים: שׁוֹבָה יי' אֶת שְׁבִיתָנוּ
פְּאַפִּיקִים בְּנֶגֶב: הַזְּרָעִים בְּדִמְעָה
בְּרָנָה יְקִצְרוּ: הַלּוֹד יְלַךְ וּבְכָה נִשְׁאָר
מִשְׁקָדַה-זְרוּעָ: בָּא יְבָא בְּרָנָה נִשְׁאָר
אֲלָמָתִיו:

12. Cafun – Afikoman

Po završetku večere od dece se otkupljuje afikoman koji delimo prisutnima. Prejedenja afikomana kaže se: ZEHER LE KORBAN PESAH AFIKOMAN ANEEHAL AL ASOVA. (Jesti zavaljen.)

Afikoman sećanje na paschalnu žrtvu.

13. Bareh – Blagoslov nakon jela

Oprati ruke nakon jela, napuniti treći pehar vina i reći blagoslov nakon jela.

Šir hamaalot – Pesma uspinjanja (hodočasnička). Kada Gospod vraćaše sužnjeve sionske bejasmo poput snevača. Tada usta naša behu puna smeha i jezik naš pun kliktanja. Tada govorahu među narodima: "Veliko delo čini Gospod na njima." Veliko delo čini Gospod na nama, bejasmo radosni. Vrati, o, Gospode, sužnje naše kao potoke u zemlju suvu. Koji su sa suzama sejali neka s pesmom žanju. Koji ide i plače noseći seme da seje, s pesmom će doći noseći snopove svoje.

Ako su trojica ljudi, ili više njih jeli zajedno, obavezni su da kažu zimun.

Predvodnik: Gospodo blagoslovimo!

Prisutni: Neka je Ime Gospodnje blagosloveno od sada i doveka.

Predvodnik: Neka je Ime Gospodnje blagosloveno od sada i doveka. S dopuštenjem svih prisutnih Blagoslovimo (ako je prisutno 10 Jevreja dodajemo: Boga našega) od Čije darežljivosti smo jeli.

Prisutni: Blagosloven da je (ako je prisutno 10 Jevreja: Bog naš) od Čije darežljivosti smo jeli i po Čijoj dobroti živimo.

Predvodnik: Blagosloven da je (ako je prisutno 10 Jevreja: Bog naš) od Čije darežljivosti smo jeli i po Čijoj dobroti živimo.

Ako su prisutna samo dvojica ljudi ili jedan čovek početi odavde:

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseslene, Koji hrani čitav svet Svojom dobrotom, milošću, dobrotoljubljem i samilosnom ljubavlju, Koji daje hleb svakom telu, jer je doveka milost Njegova. I u Njegovoj velikoj dobroti nije nam nikada ponestalo, niti će nam ikada ponestati hrane doveka, zbog velikog Imena Njegovog, jer je On Bog Koji sve prehranjuje i uzdržava i svakome čini dobro i priprema hrana svim stvorenjima Svojim koja je stvorio. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji prehranjuje sve što živi.

אם המוסבים הם שלושה, או יותר, מוחלים כאן:

רְפֹתַתִּי נָבָרָה:

יְהִי שֵׁם יְהָוָה מָבָרָךְ מִעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

בָּרוּךְ מֶרְנָן וּרְבּוֹתִי,

נָבָרָךְ (בְּעִשְׂרָה מוֹסִיףִים אֱלֹהִינוּ) שָׁאכְלָנוּ מִשְׁלָן:

בָּרוּךְ (אֱלֹהִינוּ) שָׁאכְלָנוּ מִשְׁלָן וּבְטוּבוֹ חַיָּינוּ:

וחזרה המזמנן ואומר:

בָּרוּךְ (אֱלֹהִינוּ) שָׁאכְלָנוּ מִשְׁלָן וּבְטוּבוֹ חַיָּינוּ:

בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ:

אם המוסבים הם פחות משלשה בוגרים, מוחלים כאן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהָוָה מֶלֶךְ הָעוֹלָם

הַזֶּן אֶת הָעוֹלָם כָּלּוּ בְּטוּבוֹ בְּחֶסֶד

וּבְרָחֶםִים, הַוָּא נוֹתֵן לְחַם לְכָל בָּשָׂר,

כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד. וּבְטוּבוֹ הַגָּדוֹל תְּמִיד

לֹא חַסֵּר לְנוּ וְאֶל יִחַסֵּר לְנוּ מִזְוֹן

לְעוֹלָם וְעַד. בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל, כִּי

הַוָּא אֵל זֶן וּמִפְרָנֵס לְכָל וּמִטִּיב לְכָל

וּמְכִין מִזְוֹן לְכָל בְּרִיאוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא,

בָּרוּךְ אַתָּה יְהָוָה הַזֶּן אֶת הַכָּל:

**פָּרְדָּה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל שְׁהַנְּחָלֶת
 לְאָבוֹתֵינוּ אֶרְץ חִמְדָה טוֹבָה וַרְחָבָה
 וְעַל שְׁהַזְּאוֹתֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרְץ
 מִצְרָיִם וּפְדִיתֵנוּ מִבֵּית עֲבָדִים וְעַל
 בְּרִיתְךָ שְׁחַתְמָתָ בְּבָשָׂרֵנוּ וְעַל תּוֹרְתֶךָ
 שְׁלִמְדָתֵנוּ וְעַל חֶקְיקָתָ שְׁהַזְּדָעָתֵנוּ וְעַל
 חַיִם חַן וְחַסְדָךָ שְׁחַזְנָתֵנוּ וְעַל אֲכִילָת
 מְזוֹן שָׁאַתָּה זָן וּמְפְרָנָס אָוֹתֵנוּ תָּמִיד
 בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעה:**

**וְעַל הַפֶּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחֲנוּ
 מַזְדִים לְךָ וּמַבְרָכִים אָוֹתָה יְתִבְרָךָ
 שְׁמֶך בְּפִי כָל חַי תָמִיד לְעוֹלָם וְעַד
 כְּכֹתוֹב וְאֲכָלָת וְשְׁבָעָת וּבְרָכָת אֲתָיָ
 אֱלֹהִיךְ עַל הָאָרֶץ הַטוֹבָה אֲשֶר נָתַן
 לְךָ בָרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל הָאָרֶץ וְעַל
 הַמְזֹון:**

**רְחֵם גָּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל
 עַמְךָ וְעַל יְרוּשָׁלָם עִירֶךָ וְעַל צִיּוֹן
 מַשְׁכָן כְּבוֹדְךָ וְעַל מֶלֶכְותָ בֵּית דָוִד**

Node – Odajemo Ti hvalu Gospode Bože naš, što si u baštinu dao očevima našim zemlju milu, dobru i prostranu, i što si nas izvukao iz zemlje egipatske i otkupio nas iz doma robova, i na Savezu Tvojim koji si utisnuo u naše meso, i na Tori Tvojoj kojoj si nas produčio, i na zakonima Tvojim koje si nam objavio i na životu, milosti i milosrđu kojima si nas obdario i na hrani kojom nas Ti hraniš i prehranjuješ uvek, svakog dana, u svako doba i svakog trenutka.

Veal – I na svemu ovome, Gospode, Bože naš, mi Ti odajemo hvalu i blagoslijamo Te. Neka je blagosloveno Ime Tvoje u ustima svega što je živo uvek i doveka, kao što je rečeno: *I ješćeš, i bićeš sit i blagoslovićeš Gospoda Boga svoga za dobru zemlju koju ti je dao.* Blagosloven da si Ti, Gospode, za zemlju i za hranu.

Rahem – Smiluj se Gospode, Bože naš, nad Izraelem, narodom Tvojim i nad Jerusalimom, gradom Tvojim, i nad brdom Sion, staništem Veličanstva Tvoga, i nad kraljevskim domom Davida,

izabranika Tvog, i nad velikim i svetim Domom koji se naziva Imenom Tvojim. Bože naš, Oče naš, pastiru naš, hratioče naš, podrži nas i održi, osloboди nas Gospode Bože naš brzo od svih nevolja naših. I ne dopusti da budemo ovisni, Gospode Bože naš o milostinji ljudskoj, niti od njihovih pozajmica, većsamo o Tvojoj ruci, punoj i otvorenoj, svetoj i uvek spremnoj, kako se ne bi posramili i postideli nikad i doveka.

Subotom dodajemo:

Rece – Okrepi nas i osnaži, Gospode Bože naš, zapovestima Tvojim i zapovešću o sedmom danu, ovom velikom i svetom Subotom, jer to je dan velik i svet pred Tobom. Mirovaćemo u njoj (Suboti) od svakog rada, odmaraćemo se u njoj prema zapovesti Volje Tvoje. Po Volji Tvojoj daj nam da mirujemo Gospode Bože naš, i neka ne bude žalosti, jada ni bola u ovaj dan mirovanja našeg. I neka oči naše, Gospode Bože naš, ugledaju utehu Siona, grada Tvoga i izgradnju Jerusalima, svetinje Tvoje, jer si Ti Gospodar nad spasenjem i utehom.

מֶשְׁיחָה, וַיֵּלֶךְ הַבִּתְהָמָה הַגָּדוֹל וַיְהִי קָדוֹשׁ,
שְׁנִיקָרָא שְׁמֶךְ עַלְיוֹן. אֱלֹהִינוּ, אֲבִינוּ,
רְעֵנוּ, זְוִינָנוּ, פְּרָנֵסָנוּ וְכָלְפָלָנוּ
וְהַרוֹחִיכָנָנוּ, וְהַרְוחָ לְנוּ יְיָ אֱלֹהִינוּ מִהְרָה
מִכָּל צְרוֹתָינוּ. וְנָא אֶל תְּצִרְיכָנוּ יְיָ
אֱלֹהִינוּ, לֹא לִידִי מִתְנָת בָּשָׂר וָדָם, וְלֹא
לִידִי הַלְוָאתָם, כִּי אָמַר לִידְךָ הַמֶּלֶאָה,
הַפְּתֻוחָה, הַקָּדוֹשָׁה וְהַרְחָבָה, שֶׁלָּא
נִבּוֹשׁ וְלֹא נִפְלַּם לְעוֹלָם וְעַד:

בשבת, לפני אלהינו ואלקי אבותינו, אומרם:

דְּלָא וְהַחְלִיצָנוּ יְיָ אֱלֹהִינוּ
בְּמִצּוֹתִיךְ וּבְמִצּוֹת יּוֹם הַשְׁבִיעִי הַשְׁבָת
הַגָּדוֹל וַיְהִי קָדוֹשׁ הַזֶּה, כִּי יּוֹם זֶה גָּדוֹל
וַיְהִי קָדוֹשׁ הוּא לְפָנֶיךָ לְשָׁבַת בָּוֹ וְלַנּוֹחַ בָּוֹ
בְּאַהֲבָה בְּמִצּוֹת רְצֹונָה. וּבְרָצֹונָה הַנִּיחָ
לָנוּ יְיָ אֱלֹהִינוּ שֶׁלָּא תְּהִיא צְרָה וְיִגּוֹן
וְאַנְחָה בַּיּוֹם מִנוֹחָתָנוּ, וְהַרְאָנוּ יְיָ
אֱלֹהִינוּ בְּנִיחָמָת צִיּוֹן עִירְךָ וּבְבָנָיךָ
יְרוּשָׁלָם עִיר קָדוֹשָׁה, כִּי אַתָּה הוּא
בַּעַל הַיְשׁוּעָה וּבַעַל הַגְּחִימָות:

אֱלֹהִים וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יָעַלְךָ
וַיָּבֹא וַיָּגִיעַ וַיַּרְאָה וַיַּרְצָחָה וַיִּשְׁמַעְ
וַיַּפְקַד וַיִּזְכֶּר זְכָרוֹנוּ וַיִּקְדוֹנוּ וַיִּזְכְּרוּן
אֲבוֹתֵינוּ וַיִּזְכְּרוּן מֶשֶׁיחַ בָּנֵדֶד עַבְדָּךְ
וַיִּזְכְּרוּן יְרוֹשָׁלַם עִיר קָדְשָׁה וַיִּזְכְּרוּן
כָּל־עַמֶּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל לִפְנֵיךְ לְפָלִיטה
לְטוֹבָה לְחֵן וְלְחֶסֶד וְלִרְחָמִים לְחַיִם
וְלִשְׁלוּם בַּיּוֹם חַג הַמִּצְוֹת הַזֶּה זְכָרְנוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וַיִּקְדְּנוּ בּוֹ
לְבָרָכה וְהַשְׁעִינּוּ בּוֹ לְחַיִם טוֹבִים
וּבְדִבֵּר יְשֻׁוָּעָה וְרִחָמִים חַיָּס וְחַנּוּן
וְרִחָם עָלֵינוּ וְהַשְׁעִינּוּ כִּי אֶלְיךָ עִנּוּנוּ
כִּי אֶל מֶלֶךְ חָנוּן וְרָחוֹם אַתָּה:

וּבְנָה יְרוֹשָׁלַם עִיר הַקָּדָשׁ בְּמִהְרָה
בִּימֵינוּ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ בּוֹנֶה בְּרִחָמִים
יְרוֹשָׁלַם אָמֵן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם הָאָל אָבִינוּ מֶלֶכֶנוּ אֲדִידָנוּ
בּוֹרָאנוּ גּוֹאָלָנוּ יוֹצְרָנוּ קָדוֹשָׁנוּ קָדוֹשָׁ

Elohenu – Bože naš i Bože
otaca naših, neka se pred
Tobom uzdigne, dode, do-
segne, objavi i naklonost
nađe, čuje i bude uzvišeno i
spomenuto bude sećanje na
nas, i sećanje na očeve naše
i sećanje na Mesiju, potom-
ka Davidovog, sluge Tvoja,
i sećanje na Jerusalim, sveti
grad Tvoj, i sećanje na sav
narod Tvoj, dom Izraelov,
i neka sećanje ovo bude
na spasenje i na dobro, na
milost, na dobrotoljublje i
samilost, za dobar život i
mir na ovaj dan Praznika
beskvasnih hlebova. Spomeni
nas se, Gospode Bože
naš, na dobro i usliši nas
blagoslovom i izbavi nas
za život dobar. Spasenjem
i samilošću smiluj nam se
i umilostivi nas, milostiv i
samilostan budi sa nama i
izbavi nas jer si Ti Bog, Kralj
žalostiv i milostiv.

Uvene – Iznova izgradi
Jerusalim, grad Svetinje,
ubrzo i u dane naše. Bla-
gosloven da si Ti, Gospode,
Koji gradi Jerusalim. Amen.

Baruh – Blagosloven da si
Ti, Gospode Bože naš, Kra-
lju vaseljene, Bože Oče naš,
Kralju naš, Vladaru naš,
Stvoritelju naš, Izbavitelju
naš, Sazdateľju naš, Sveti
naš, Sveti Jakova,

Pastiru naš, Pastiru Izraela, Kralj Koji je dobar i dobro čini svakome, jer On nas je svakoga dana darivao dobrotom, On nas dariva dobrotom, On će nas darivati dobrotom, On nas je nagradivao, On nas nagrađuje, On će nas nagradivati doveka milošću, dobrotljubljem i samilošću, obiljem, spasenjem, uspehom, blagoslovom, izbavljenjem, utehom i izdržavanjem, milosrđem, životom i mirom i svakim dobrom, kojeg nam nikad neće ponestati.

Harahaman - Premilostivi - neka navek vlada nad nama. Premilostivi - neka je hvaljen na nebesima i na zemlji. Premilostivi - neka je hvaljen među nama s pokoljenja na pokoljenje, i neka je uzvišen među nama zanavek i neka bude veličan u večna vremena. Premilostivi - neka nas prehrani s dostojanstvom. Premilostivi - On će uskoro skinuti jaram izgњanstva sa naših vratova i On će nas dovesti uspravne u zemlju našu. Premilostivi - On će poslati blagoslov na ovu kuću i na sto na kojem smo jeli. Premilostivi - On će nam poslati

יעקב, רוענו רועה ישראל, המלך
הטוב, והמטיב לפל, שבכל יום ויום,
הוא הטיב, הוא מטיב, הוא יטיב לנו,
הוא גמלנו, הוא גומלנו, הוא יגמלנו
לעד, לחן לחסד ולרחמים ולרוח,
הצלחה והצלחה, ברכה וישועה,
נחמה, פרנסה טובה וככללה, ורחמים
וח חיים ושלום, וכל טוב ומכל טוב
לעולם אל יחסרנו.

הרחהמן, הוא ימלוך עליינו
לעולם ועד. הרחמן, הוא יתברך
בשמים ובארץ. הרחמן, הוא ישתחב
לדור דורים ויתפאר בנו לעד לנצח
נצחים, ויתהדר בנו לעד ולעולם
עולם. הרחמן, הוא יפרנסנו
בכבוד. הרחמן, הוא ישבך עליינו מעל
צוארכנו, והוא יוליכנו קוממיות
לארצנו. הרחמן, הוא ישלח לנו ברכה
מרבה בבית הזה ועל שלחן זה
שאכלנו עליון. הרחמן, הוא ישלח לנו

את אליהו הנביא זכור לטוב, ויבשֶׁר
 לנו בשורות טובות, ישועות ונחמות.
 הרחמן, הוא יברך, את (אבי מורי)
 בעל הבית הזה, ואת (امي מורת)
 בעלת הבית הזה, אוטם ואת ביהם
 ואת זרעם ואת כל אשר להם, אותנו
 ואת כל אשר לנו, כמו שגთברנו
 אבותינו, אברהם יצחק ויעקב, בכל
 מכל כל, כן יברך אותנו בךנו יחד
 בברכה שלמה ונאמר אמן:

בפְּרוֹת ילמדו עליהם ועלינו
 זכות, שתהא למשמרת שלום, ונשא
 ברכה מאיתך וצדקה מלאה יישענו,
 ונמצא חן ושכל טוב בעיני אלהים
 ואדם: בשבת אמרו:

הַרְחָמֵן הוּא ינְחִילֵנוּ יוֹם שְׁבָלוֹ
 שְׁבָת וְמִנוֹחָה לְחֵי הָעוֹלָמִים:
הַרְחָמֵן הוּא ינְחִילֵנוּ יוֹם שְׁבָלוֹ
 טוב:

proroka Elijaua, neka je spomen njegov na dobro, da nam objavi dobre vesti, spas i utehu. Premilostivi - On će blagosloviti mog poštovanog oca domaćina ovog doma, moju poštovanu majku domaćicu ove kuće, njih, njihov dom, njihovu porodicu i sve što je njihovo, nas i sve što je naše, kao što su bili blagosloveni praoci naši, Avram, Isak i Jakov, u svemu i od svega sve. Tako će nas zajedno blagosloviti potpunim blagoslovom i kažimo: Amen.

Bamarom - U visinama neka bude njima i nama zasluga, da nam bude uzdržan mir, i da dobijemo blagoslov od Gospoda i milost od Boga Spasitelja našeg, i da nađemo milost i razumevanje u očima Boga i ljudi.

Subotom:

Harahaman - Premilostivi - On će nam dati u nasledstvo dan koji je sav subota i odahnuće u večnom životu.

Harahaman - Premilostivi - On će nam dati u nasledstvo svet koji je sav dobro.

Harahaman - Premilostivi - On će nam dati u zaslugu da doživimo dane Mesije i život u Svetu koji dolazi. Koji je utvrda za izbavljenje cara svog, i čini milost pomazaniku Svom Davidu i semenu njegovom doveka. Onaj Koji čini mir u visinama, neka učini mir i nad nama i celim Izraelom. Amen.

Jiru - Bojte se Gospoda sveti Njegovi, jer nema nestasice za one koji Gase boje. Lavovi su ubogi i gladni, a koji traže Gospoda, ne ponestane im nijednoga dobra. Slavite Gospoda, jer je dobar, i večna je milost Njegova. On otvara ruku i siti sve živo po želji. Blago čoveku koji se uzda u Gospoda i kome je Gospod uzdanica. Mlad bijah i ostarih i ne videh pravednika napuštena niti potomstva njegova da prose hleba. Gospod će dati snagu narodu Svom, Gospod će blagosloviti narod Svoj mirom.

Pijemo treći pehar vina zavaljeni na levu stranu.

Baruh - Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze.

הָרְחָמָן הַוֹא יִצְכְנוּ לִימֹת הַמְשִׁיחָה
וְלִחְיֵי הָעוֹלָם הַבָּא. מֶגְדָּול יְשׁוּעָת
מֶלֶפֶכְוּ וְעַשְׂתָה חֶסֶד לְמֶשְׁיחָו לְדוֹד
וְלִזְרָעָו עַד עוֹלָם: עַשְׂתָה שְׁלוֹם
בְּמִרוֹמָיו הַוֹא יִעֲשֶׂת שְׁלוֹם עַלְינָנוּ וְעַל
כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמָרוּ אָמֵן:

לִרְאֹן אַת יְיָ קָדְשָׁיו כִּי אֵין מְחֻסָּד
לִירְאֵינוֹ: כְּפִירִים רְשָׁו וְרָעָבוֹ וְדָרְשֵׁי יְיָ
לֹא יִחְסְרוּ כָּל טוֹב: הַזְׁדָּנוּ לְיִי כִּי טוֹב כִּי
לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: פּוֹתַח אַת יְדֶךָ וּמִשְׁבִּיעַ
לְכָל חַי רְצֹונָ: בְּרוֹךְ הָגֶבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח
בְּיָהִי וְהִיא יְיָ מְבָטֵחָו: נָעַר הַיִּתְיָהִי גַם
זָקַנְתִּי וְלֹא רָאֵיתִ צְדִיקָ נָעַזְבָּ וְזָרָעָו
מַבְקֵשׁ לְחָם: יְיָ עַז לְעַמּוֹ יִתְּהַן יְיָ יִבְרַךְ
אַת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

שותים כוס שלישית בהסיבת שמאל.

בְּרָךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בּוֹרָא פָּרִי הַגֶּפֶן:

מוחגים כוס מיוחדת לאליהו הנביא, פותחים את הדלת ואומרים:

שְׁפַךְ חִמְתָּךְ אֶל הָגּוֹים אֲשֶׁר לֹא
יְדַעַּךְ וְעַל מְמֻלְכֹת אֲשֶׁר בְּשֵׁמֶךְ לֹא
קָרָאוּ: כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נֹהָוּ
הַשְּׁמוֹן:
שְׁפַךְ עַלְيָהּם זָעַם וְחֶרְזָן אַפְךְ יִשְׁגַּם:
תִּרְדַּף בָּאָפְךְ וְתִשְׁמִידָם מִפְתָּחָת שְׁמֵי יְהָוָה

הַלְלָנָה

מוחגים כוס רביעית וגומרים את ההלה:

לֹא לְנוּ יְיָ לֹא לְנוּ כִּי לְשֵׁמֶךְ תָּן כְּבָוד
עַל חִסְדֶּךָ עַל אַמְתָּךְ: לִמְהִיא אָמְרוּ
הָגּוֹים אֵיהֵנָא אֱלֹהֵיכֶם: וְאֱלֹהֵינוּ
בְּשֵׁמֶיכֶם כָּל אֲשֶׁר חִפֵּץ עָשָׂה: עַצְבֵיכֶם
כְּסֶף וּזְהָבֶב מְעַשָּׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה-לְהָם
וְלֹא יְדַבְּרוּ עִנְיוֹנִים לְהָם וְלֹא יְרָאוּ
אָזְנוֹנִים לְהָם וְלֹא יִשְׁמְעוּ אָפָלָם וְלֹא
יַרְחֹונּוּ: יְדֵיכֶם וְלֹא יִמְישּׁוּ רְגָלֵיכֶם
וְלֹא יַהֲלֹכוּ, לֹא יִהְגֹּו בְּגָרוֹנֶם: כִּמְוֹחָם

Kos Elijahau – Napuniti poseban pehar vinom u čast proroka Elijahua. Potom otvoriti vrata u iščekivanju da se prorok Elijahau pojavi. "Evo, ja ču vam poslati proroka Elijahau pre nego dođe veliki i strašni dan Gospodnj. I on će obratiti srce otaca k sinovima, i srce sinova k ocima njihovim" (Malahi, 4:5-6).

Šefoh – Izlij gnev svoj na narode koji Te ne znaju, i na carstva koja ne prizivaju Ime Tvoje. Jer izjedoše Jakova, i naselje njegovo opustiše. Izlij na njih jarost Svoju, i plamen gneva Tvog neka ih obuzme! Goni ih gnevom i istrebi ih ispod nebesa Gospodnjih!

14. Halel – Zahvalnice
Napuniti četvrti pehar vina i reči psalme:

Lo – Ne nama, o, Gospode, ne nama, nego Imenu Svom slavu daj radi dobrote Tvoje, radi istine Tvoje. Zašto da narodi govore: "Gde je sada Bog njihov?" Bog je naš na nebesima, čini sve što hoće. Njihovi kumiri su srebro i zlato, delo ruku čovekovih. Usta imaju, a ne govore, oči imaju, a ne vide. Uši imaju, a ne čuju, nozdrve imaju, a ne mirišu. Ruke imaju, a ne dodiruju, noge imaju, a ne hodaju, glas im iz grla ne izlazi.

יְהִי עֲשֵׂיתָם כָּל אֲשֶׁר בָּוטַח בְּהֶם:
 יִשְׂרָאֵל בְּطַח בֵּין עֹזֶרֶם וּמְגַנֶּם הוּא:
 בֵּית אַהֲרֹן בְּטַח בֵּין עֹזֶרֶם וּמְגַנֶּם
 הוּא: יְרָאֵי יְהִי בְּטַח בֵּין עֹזֶרֶם וּמְגַנֶּם
 הוּא:

לְלִבְנֵינוּ זָכְרָנוּ יִבְרָךְ. יִבְרָךְ אַתְּ־בֵּית
 יִשְׂרָאֵל. יִבְרָךְ אַתְּ בֵּית אַהֲרֹן: יִבְרָךְ
 יְרָאֵי יְהִי. הַקְּטָנִים עִם הַגָּדָלִים: יִסְפֵּר יְהִי
 עֲלֵיכֶם. עֲלֵיכֶם וּעַל בְּנֵיכֶם: בְּרוּכִים
 אַתֶּם לִי עֲשָׂה שְׁמִים וְאֶרֶץ: הַשְּׁמִים
 שְׁמִים לִי. וְהָאָרֶץ נָתַן לְבָנֵי־אָדָם: לֹא
 הַמְּתִים יְהִלְלוּ־יְהָה. וְלֹא כָּל־יִרְדֵּי
 דָוָמָה: וְאֶנְחָנוּ נְבָרֵךְ יְהָה. מַעֲתָה וְעַד
 עַזְלָם, הַלְלוּ־יְהָה:

אַהֲבָתִי כִּי יִשְׁמַע יְהִי אַתְּ קֹולִי
 תְּחִנּוֹנִי: כִּי הַטָּה אָזְנוּ לִי וּבִימֵי אַקְרָא:
 אַפְּפָנוּנִי חַבְלִי מָות וּמְצָרִי שָׁאָול
 מְצָאָנוּנִי, צָרָה וְיִגְוֹן אָמֵצָא: וּבָשָׁם יְהִי
 אַקְרָא, אָנוּ יְהִי מַלְטָה נְפָשֵׁינוּ: חִנּוּנִי

Takvi će postati i oni koji ih čine, svi koji se uzdaju u njih. Izraelu, uzdaj se u Gospoda! On je pomoć njihova i zaštita njihova. Dome Aronov, uzdaj se u Gospoda! On je pomoć njihova i zaštita njihova. Vi koji se Gospoda bojite, uzdajte se u Gospoda! On je pomoć njihova i zaštita njihova.

Adonaj – Gospod Koji nas se opominje će (nas) blagosloviti, blagosloviće Dom Izraelov, blagosloviće Dom Aronov. Blagosloviće one koji se Gospoda boje, male i velike. Umnožio vam Gospod (blagoslove), vama i sinovima vašim! Blagosloveni da ste Gospodu Sazdatelju nebesa i zemlje. Nebesa su nebesa Gospodnja, a zemlju je dao sinovima čovekovim. Mrtvi neće hvaliti Gospoda, niti oni koji silaze u muk. I mi ćemo blagosiljati Gospoda odsad i doveka! Hvalite Gospoda!

Ahavti – Ljubim Gospoda jer sluša molitveni glas moj, što prignu k meni uho Svoje i u dane moje prizivaču Ga. Opkoliše me muke samrtne i zadesiše me jadi pakleni, nađoh na tugu i na muku. Ali prizvah Ime Gospodnje: "Molim Te, o, Gospode, izbavi dušu moju!"

וְצִדְיק, וְאֱלֹהֵינוּ מֶרְחָם: שְׁמַר פְּתָאִים
יְיִ דְלַתִּי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבֵי נְפָשִׁי
לְמִנוֹחִיכִי כִּי יְיִ גָמֵל עַלְיכִי: כִּי חַלְצָת
נְפָשִׁי מִמְּפֹתָה אֶת עַינִי מִן דְמֻעָה, אֶת
רְגֵלִי מִדְחֵי: אֶתְהַלֵּךְ לְפָנֵי יְיִ, בְּאֶרְצָת
הַחַיִים: הַאֲמִנְתִּי כִּי אָדָבָר, אַנְיִ עַנִּיתִי
מַאֲדָ: אַנְיִ אַמְרָתִי בְּחַפְזִי כָּל-הָאָדָם

כִּזְבָּ:

**מַה אָשֶׁלֶב לִי כָּל-תְּגִמּוֹלוֹהִ
עַלִי: כָּס יְשֻׁועָת אָשָׁא וּבָשָׂמִים יְיִ
אָקְרָא: נְדָרִי לִי אָשָׁלָם נְגַדְהָנָא
לְכָל-עַמּוֹ: יְקָר בְּעַינִי יְיִ הַמְּמוֹתָה
לְחַסְדֵיךְיוֹ: אָפָא יְיִ כִּי אַנְיִ עַבְדָךְ אַנְיִ
עַבְדָךְ בָּנוֹ אַמְתָחָ פְּתַחַת לְמוֹסְרִי: לְךָ
אָזְבָח זְבָח תֹּדָה וּבָשָׂמִים יְיִ אָקְרָא: נְדָרִי
לִי אָשָׁלָם נְגַדְהָנָא לְכָל עַמּוֹ:
בְּחַצְרוֹת בֵּית יְיִ בְּתוּכֵיכִי יְרוּשָׁלָם.
הַלְלוּיָה:**

Milostiv je Gospod i pravedan, i Bog naš ljubavlju samilosnom miluje. Čuva Gospod bezazlene, ponizih se i On me izbavi. Povrati se, dušo moja, u spokoj svoj jer te Gospod obasu dobrotom. Ti si izbavio dušu moju od smrti, oko moje od suza i nogu moju od spoticanja. Hodiću pred licem Gospodnjim po zemlji živih. Verovah i kada govorah: "U teškoj sam nevolji." U smetenosti svojoj rekoh: "Svaki je čovek izdajnik!"

Ma ašiv – Čime ču uzvratiti Gospodu za sva dobra kojima me je obasuo? Podignuću pehar spasenja i prizvaću Ime Gospodnje. Zavete moje Gospodu ispuniju pred svim narodom Njegovim. U očima Gospodnjim je skupa smrt svetih posvećenika Njegovih. O, Gospode, jer sam rob Tvoj, ja sam rob Tvoj, sin sluškinje Tvoje, raskovao si s mene okove moje. Tebi ču prineti žrtvu hvale i prizvaću Ime Gospodnje. Zavete moje Gospodu ispuniju pred svim narodom Njegovim, u predvorjima Doma Gospodnjeg, usred tebe, Jerusalime. Hvalite Gospoda!

Halelu – Hvalite Gospoda
svi narodi slavite Ga svi
ljudi. Jer se utvrdi milost
Njegova na nama, i istina
Gospodnja je doveka.
Hvalite Gospoda!

Hodu – Hvalite Gospoda
jer je dobar, jer je doveka
milost Njegova! Neka
kaže sada Izrael: jer je
doveka milost Njegova!
Neka kaže sada Dom Aro-
nov: jer je doveka milost
Njegova! Neka kažu sada
svi koji se boje Gospoda:
jer je doveka milost Nje-
gova!

Min – Iz muke i jada svog
zavapih ka Gospodu i
usliši me, izvede me na
prostrano mesto Gospod.
Gospod je sa mnom i ne
bojim se, šta će mi učini-
ti čovek? Gospod mi
je pomoć, (slobodno) ču-
gledati u mrzitelje moje.
Bolje je zaklanjati se Gos-
podom nego uzdati se u
čoveka. Bolje je zaklanja-
ti se Gospodom nego uz-
dati se u knezove. Svi me
narodi opkoliše, ali ih u
ime Gospodnje posekoh.
Okružiše me i opkoliše,
ali ih u ime Gospodnje
posekoh.

הַלְלוּ אֶת יְיָ כָּל-גּוֹים שִׁבְחוּהוּ
כָּל-הָאָמִים: כִּי גָּבָר עַלְינוּ חֶסְדּוֹ וְאֶמְתָּה
יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָה:

הַזְּדוֹגָה לְיְיָ כִּידְטוֹב

כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ:

יֹאמְרוּנَا יִשְׂרָאֵל

כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ:

יֹאמְרוּנَا בֵּית־אַהֲרֹן

כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ:

יֹאמְרוּנَا יְרָאֵי יְיָ

כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ:

**מֶלֶךְ הַמִּצְרָיִם קָרָאתִי יְהָ, עֲבָנִי
בְּמִרְחַבְּיָה: יְיָ לִי לֹא אִירָא, מִה־יִעָשָׂה
לִי אָדָם: יְיָ לִי בָּעֶזֶר, וְאַנִּי אֲרָא
בְּשָׂנָאִי: טֻוב לְחִסּוֹת בֵּין, מְבֻטָּח
בְּאָדָם: טֻוב לְחִסּוֹת בֵּין מְבֻטָּח
בְּנִדְיבִּים: כָּל-גּוֹים סְבָבוֹנִי, בְּשָׁם יְיָ כִּי
אֲמִילָם: סְבָבוֹנִי גַּם־סְבָבוֹנִי, בְּשָׁם יְיָ כִּי**

אָמִילָם: סְבֻוִי כְּדָבָרִים דַעַכְוּ כֹאשׁ
 קֹצִים, בְּשֵׁם יְיָ כִּי אָמִילָם: דָחָה
 דְחִיתָנוּ לְנַפְלָ וַיַּיְעַזְרָנִי: עַזִּי וַזְמַרְתִּיָּה,
 וַיַּהֲיֵלִי לִישְׁוֹעָה: קֹול רְבָה וַיִּשְׁוֹעָה
 בָּאָהָלִי צְדִיקִים, יִמְין יְיָ עַשֶּׂה חִילָ:
 יִמְין יְיָ רְומָמָה יִמְין יְיָ עַשֶּׂה חִילָ:
 לְאָאמָות כִּי אָחִיה, וְאָסְפָר מַעֲשֵׂיִיה:
 יִסְרָאֵן יְיָה, וְלִמְנוֹת לֹא נִתְגַּנְנִי:
 פָתָחָוְלִי שְׁעָרִי צְדָקָ אָבָא בָם אָזְדָה
 יְיָה: זֶה הַשְׁעָר לִי, צְדִיקִים יִבָּאוּ בָוּ:
 אָזְדָה כִּי עֲנִיתָנִי וְתַהֲיֵלִי לִישְׁוֹעָה:
 אָזְדָה: אָבָן מָאָסוּ הַבּוֹנִים, הִיתָה לְרָאשָׁ
 פָנָה: אָבָן: מַאת יְיָ הִיתָה זוֹאת, הִיא
 נְפָלָת בְּעִינֵנוּ: מַאת: זֶה הַיּוֹם עַשָּׂה יְיָ,
 נְגִילָה וְנְשִׁמְתָה בָוּ: זֶה:

אָפָא יְיָ הַוְשִׁיעָה נָא:
 אָפָא יְיָ הַוְשִׁיעָה נָא:
 אָפָא יְיָ הַצְלִיחָה נָא:
 אָפָא יְיָ הַצְלִיחָה נָא:

Opkoliše me kao pčele (sače), ugasiše se kao oganj u trnju, u Ime Gospodnje ih posekoh. Gurnuo si me da padnem, ali me Gospod prihvati. Snaga je moja i pesma moja Gospod, On mi postade spasenje. Glas pesme i spasenja odzvanja u šatorima pravednih: "Desnica Gospodnja dela junačka čini! Desnica Gospodnja visoko je uzdigнута, desnica Gospodnja dela junačka čini!" Neću umreti nego će živ biti i kazivati dela Gospodnja. Kaznom teškom popravi me Gospod, ali me smrti ne predade. Otvorite mi dveri pravde, uči će na njih i odati hvalu Gospodu. Ovo su dveri Gospodnje, na njih pravednici ulaze. Hvalu Ti uznosim jer si me uslišio i postao mi spasenje. Hvalu Ti uznosim ... Kamen koji odbaciše zidari posta glava od ugla. Kamen ... To bi od Gospoda i čudesno je u očima našim. To bi ... Ovo je dan što ga učini Gospod, kličimo i radujmo se u njemu! Ovo je ...

O, Gospode, izbavi nas! O, Gospode, izbavi nas!

O, Gospode, neka bude na uspeh! O, Gospode, neka bude na uspeh!

Baruh haba – Blagosloven koji dolazi u Ime Gospodnje! Blagosiljamo vas iz Doma Gospodnjeg. Bog je Gospod i On nas svetloscu obasjava, zrtvu prazničnu privežite užadima za uglove žrtvenika. Ti si Bog moj i Tebi hvalu odajem, Bože moj, Tebe uzvusujem. Hvalite Gospoda jer je dobar, jer je doveka milost Njegova!

Jehaleluha – Hvalu će Ti odavati, Gospode Bože naš, sva dela Tvoja i oni koji su Tebi posvećeni, i pravednici koji izvršavaju Volju Tvoju, i narod Tvoj, Dom Izraelov. Svi će oni kličući hvalu odavati, blagosiljati, slaviti i veličati Ime Veličanstva Tvoog jer je dobro Tebi hvalu uznositi i Imenu Tvom je milina pevati. Odveka i doveka, Ti si Bog.

Veliki Halel

Hodu – Hvalite Gospoda jer je dobar, jer je doveka milost Njegova!

Hvalite Boga nad bogovima jer je doveka milost Njegova!

ברוך הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ בָּרְכֶנּוּךְ
מִבֵּית יְיָ: ברוך: אל יי' ויאר לנו, אסרו
חג בעבותים עד קרנות המזבח: אל:
אל אתה ואודה, אלהי ארוממך: אליו:
הוזו לוי כי כיטוב, כי לעולם חסדו:
הodo:

לְהַלְלֹתָךְ יי' אֱלֹהֵינוּ (על)
כל מעשיך. וחסידך צדיקים עוזשי
רצונך וככל עמך בית ישראל. ברנה
יודו ויברכו וישבחו ויפארו וירוממו
ויעריצו ויקדישו וימליך את שמק
מלכנו. כי לך טוב להודות ולשםך
נאה לזרמר כי מעולם ועד עולם אתה
אל:

הodo לוי כי טוב

כי לעולם חסדו:

הodo לאלהי האלהים

כי לעולם חסדו:

הָדוֹ לְאַדְנִי הָאֲדָנִים	Hvalite Gospodara nad gospodarima jer je dove-ka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶךְ	Koji jedini čini čudesa ve-lika jer je doveka milost Njegova!
לְעֵשָׂה נְפָלָות גָּדְלוֹת לְבָדוֹ	Koji mudro sazdava ne-besa jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶךְ	Koji razastire zemlju nad morem jer je doveka mi-lost Njegova!
לְעֵשָׂה הַשְׁמִים בְּתִבְונָה	Koji tvori svetla velika jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶךְ	Sunce da vlada danom jer je doveka milost Njegova!
לְרוֹקֵעַ הָאָרֶץ עַל הַמִּים	Mesec i zvezde da vladaju noću jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶךְ	Koji pobi prvence Egipta jer je doveka milost Nje-gova!
לְעֵשָׂה אֹרִים גָּדְלִים	Koji izvede Izraela iz nje-ga jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶךְ	Bidak krepkom i miši-com ispruženom jer je doveka milost Njegova!
אַתְּ הַשְׁמֵשׁ לְמַמְשָׁלָת בַּיּוֹם	Koji raspoluti More trsti-kovo jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶךְ	I provede Izrael posred njega jer je doveka milost Njegova!
אַתְּ הַיְּרֵחַ וְכָכְבִּים לְמַמְשָׁלָת בְּלִילָה	
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶךְ	
לְמִכְהָ מִצְרָיִם בְּבָכוּרֵיכֶם	
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶךְ	
וַיֹּצֶא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹךְ	
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶךְ	
בַּיד חֹזֶקה וּבִזְרוּעַ נְטוּיָה	
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶךְ	
לְגַזֵּר יְמִיסּוֹף לְגַזְרִים	
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶךְ	
וְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ	
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶךְ	

A faraona i vojsku njego-vu rinu u More trstikovo jer je doveka milost Njegova!

Koji je vodio narod Svoj kroz pustinju jer je doveka milost Njegova!

Koji udari kraljeve velike jer je doveka milost Njegova!

I careve silne pobi jer je doveka milost Njegova!

Sihona, kralja amorejskog jer je doveka milost Njegova!

Oga, kralja bašanskog jer je doveka milost Njegova!

I dade zemlju njihovu u nasleđe jer je doveka milost Njegova!

U baštinu Izraelu, sluzi Svome jer je doveka milost Njegova!

Koji nas se spomenu u poniženju našem jer je doveka milost Njegova!

I izbavi nas od dušmana naših jer je doveka milost Njegova!

Koji daje hranu svakom stvorenju jer je doveka milost Njegova!

Hvalite Boga nebesa jer je doveka milost Njegova!

וְגַעַר פָּרָעָה וְחִילֹו בִּים-סֻוֶּף

לְמוֹלֵךְ עַמּוֹ בְּמִדְבָּר

לְמַפְתָּח מֶלֶכִים גָּדוֹלִים

וַיַּהֲרֹג מֶלֶכִים אֲדִירִים

לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאָמָרִי

וַיַּעֲזֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן

וַנְּתַנוּ אָרֶצֶם לְנַחַלָה

נַחַלָה לִיְשָׂרָאֵל עַבְדוֹ

שָׁבֵשְׁפֵלָנוּ זָכְרָלָנוּ

וַיִּפְרַקְנוּ מִצְרָינוּ

נָתַן לְחֵם לְכָל-בָּשָׂר

הָזָדוּ לְאֶל הַשְּׁמִים

נְשָׁמַת כָּל־חַי תִּבְרֹךְ
 אֶת־שְׁמֶךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְרוּחַ כָּל־בָּשָׂר
 תִּפְאֶר וְתִרְזֶם זִכְּרָךְ מַלְכֵנוּ תְּמִיד.
 מִן־הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אַתָּה אֱלֹהִים,
 וּמְבָלָעָדֵיךְ אֵין לְנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ,
 פּוֹדֵה וּמַצִּיל וּמִפְרָנֵס וּמַעֲוָנה וּמַרְחָם
 בְּכָל־עַת צָרָה וּצְוֹקָה, אֵין לְנוּ מֶלֶךְ
 אֶלְאָ אַתָּה: אֱלֹהִים הָרָאשׁוֹנִים
 וְהָאַחֲרׁוֹנִים. אֶלְוָה כָּל־בְּרִיאוֹת אָדוֹן
 כָּל־תּוֹלְדוֹת הַמְּהֻלָּל בְּרַב הַתְּשִׁבְחוֹת
 הַמְּנִיחָג עַולְמֹו בְּחִסְד וּבְרִיאוֹתיו
 בְּרָחְמִים. וַיְיִלְאֵינָנוּ וְלֹא יִשְׁן.
 הַמְּעוֹרֵר יִשְׁנָנוּ וְהַמְּקִיעַ נְרַדְמִים

Nišmat kol haj – Duša svega što živi blagosloviće Ime Tvoje, Gospode Bože naš, i duh svakog tela slaviće i uzvisivaće spomen Tvoj, Kralju naš, doveka. Odveka doveka, Ti si Bog i osim Tebe nemamo Kralja, Oslobođitelja i Spasitelja, Otkupitelja i Izbavitelja, Prehranitelja Koji nas uslišava i ima samilosti u svakoj nevolji i bedi našoj. Nemamo Kralja osim Tebe! Bože pređašnjih i budućih (naraštaja), Bože svih stvorenja, Gospodaru svih pokolenja, slavom u mnoštvu opevani, Koji u milosrđu upravlja svetom Svojim i u ljubavi samilosnoj stvorenjima Svojim. Gospod je budan, On ne spačava i ne drema. On budi usnule i podiže zaspale,

daje govor nemima, oslobađa sužnje, podupire posrnule i uspravlja pognute, samo Tebi hvalu uznosimo.

I da su usta naša poput mora pesme puna i jezik naš klicanja kao mnoštvo valova njegovih, i usne naše hvale puna kao širine nebeske, i da nam oči sijaju kao Sunce i Mesec, i da ruke svoje rasprostiremo kao orlovi nebeski krila svoja, i noge da su nam lake kao u srne, ne bismo mogli dovoljno hvale da Ti odamo, Gospode Bože naš, i Bože otaca naših, niti da blagoslijamo Ime Tvoje, ni za jedno od hiljadu hiljade hiljada, i desetinu desetine desetina hiljada dobročinstava, čudesa i znamenja što si ih učinio za nas i za praoce naše. Iz Egipta si nas izbavio, Gospode Bože naš, iz doma robova iskupio nas, u gladi prehranio nas, u sitosti uzdržao nas. Od mača si nas spasio, od kuge izbavio, od bolesti mnogih i zlih iscelio. Dosad nam je ljubav Tvoja samilosna pomogla i milost nas Tvoja ostavila nije. Nemoj nas zauvek odbaciti Gospode, Bože naš. Stoga, udovi od kojih si nas sastavio, dah i duša što si ih udahnuo u nas, jezik koji si u usta naša stavio – gle,

וְהַמְשִׁיחָ אֶלְמִים וְהַמְתִיר אֲסֹרִים
וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְהַזּוֹקֵף כְּפֻופִים. לְךָ
לְבִדְךָ אַנְחָנוּ מַזְדִים.

וְאַלּוּ פִינּוּ מַלְאָ שִׁירָה כִּים וְלִשְׁוִינּוּ
רְנָה כְּהַמּוֹן גָּלוּ וְשִׁפְתּוֹתֵינוּ שְׁבָח
כְּמַרְחָבִי רְקִיעַ, וְעִינּוּ מְאִירֹת
פְּשָׁמֵשׁ וְכִירַת, וְיִדּוּ פְּרוֹשֹׁת כְּנַשְׁרִי
שְׁמִים, וְרִגְלֵינוּ קְלוֹת כְּאִילּוֹת: אֵין
אַנְחָנוּ מְסִפְיקִים לְהַזּוֹזָת לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. וְלִבְרָךְ אַתְ-שָׁמֶה,
עַל-אַחֲת מֵאלֶף אַלְפִי אַלְפִים
וּרְבִי רַבּוֹת פָּעָמִים הַטּוֹבֹת שְׁעָשִׂית
עַם-אֲבוֹתֵינוּ וְעַמּוֹ: מִמְצָרִים גַּאֲלָתָנוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיחָתָנוּ,
בְּרַעַב זְנַחַנוּ וּבְשַׁבָּע כְּלַכְלָתָנוּ. מִחְרָב
הַצְּלָתָנוּ וּמִדָּבָר מְלַטְתָּנוּ וּמִחְלָיִם
רָעִים וּנְאָמְנִים דְּלִיתָנוּ: עד הַבָּה
עֹזְרָנוּ רְחִמִּיךְ וְלֹא-עֹזְבָנוּ חִסְדֶּיךְ,
וְאַל-תִּתְפְּשָׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְנִצְחָה. עַל-כֵּן
אֲבָרִים שְׁפָלָגָת בָּנוּ, וּרוֹחַ וּנְשָׁמָה
שְׁנַפְחָת בְּאָפִינוּ, וְלִשְׁוֹן אֲשֶׁר שְׁמַת

בְּפִינָו, הֵן הֵם יְהוָה וַיְבִרְכֵו וַיִּשְׁבֹּחֵו
 וַיִּפְאָרוּ וַיְרֻמְמוּ וַיִּעֲרִיצוּ וַיִּקְדִּישׁוּ
 וַיִּמְלִיכוּ אֶת־שָׂמֶךָ מֶלֶכְנוּ: כִּי כָל־פָּה
 לְךָ יְהוָה וְכָל־לְשׁוֹן לְךָ תִּשְׁבַּע וְכָל־בָּרֶךָ
 לְךָ תִּכְרַע, וְכָל קֹמֶה לְפָנֶיךָ תִּשְׁתַּחַווּ.
 וְכָל־הַלְּבָבוֹת יִרְאֹוּ, וְכָל־קָרְבָּנוֹת
 וְכָל־יוֹת יִזְמְרוּ לְשָׁמֶךָ, כִּדְבָּר שְׁכָתוֹב:
 כָּל־עַצְמָתִי תָּאמְרָנָה יְיָ מֵי כְּמוֹךָ.
 מִצְיל עֲנֵי מִחְזָק מִמְּנוּ וְעֲנֵי וְאָבִיוֹן
 מְגַזְלוֹ: מֵי יְדֵמָה־לְךָ. וּמֵי יְשֻׁוָּה־לְךָ וּמֵי
 יְעַרְךָ־לְךָ. הַאֵל הַגָּדוֹל הַגָּבּוֹר וְהַגּוֹרָא
 אֶל עַלְיוֹן קֹנוֹה שָׁמִים וְאֶרֶץ: נַהֲלָךְ
 וַיִּשְׁבַּחֵךְ וַיִּפְאַרְךְ וַיִּבְרַךְ אֶת־שָׁם
 קָדְשֶׁךָ.

כָּאָמָר לְדָוִד, בָּרְכֵי נְפָשֵׁי אֶת יְיָ וְכָל
 קָרְבֵּי אֶת שֵׁם קָדְשׁוֹ:

הַאֵל בְּתִיעּצָמוֹת עַזָּה. הַגָּדוֹל
 בְּכָבֹוד שָׁמֶךָ. הַגָּבּוֹר לְגַנְצָח וְהַגּוֹרָא
 בְּגַוְרָאוֹתִיךָ. הַמֶּלֶךְ הַיֹּשֵׁב עַל כִּסֵּא רַם
 וְגַשְׁאָ:

oni će hvalu odavati, blagosiljati, slaviti, veličati, uzvisivati, poštovati, posvećivati i kraljevskim oglasiti Ime Tvoje, Kralju naš. Jer sva će usta Tebe hvaliti, i svi jezici Tebe slaviti, i sva kolena pred Tobom se pregibati, i svaki se stas pred Tobom prostreti, i sva će srca strahopštovanjem pred Tobom obuzeta biti, sve utrobe i bubrezi Imenu Tvome hvalospeve pevati, kao što je u stihu napisano: "Sve će kosti moje reći: 'Gospode, ko je kao Ti, Koji ubogog spasavaš od silnika, jadnika i siromaha od pljačkaša?' Ko je poput Tebe i ko je Tebi jednak? Ko se može s Tobom porediti, o, Bože, veliki, moćni i strašni Bože Svevišnji, Gospodaru nebesa i zemlje? Hvalićemo, slavićemo, veličaćemo i blagosiljaćemo Ime Tvoje Sveto, kao što je to car David činio: "Blagosiljaj dušo moja Gospoda, i sve što je u meni (neka blagoslovi) Sveto Ime Njegovo."

Hael - Ti si Bog snagom Tvoje moći, velik slavom Tvojih Imena, svemoćan doveka i čija dela izazivaju strahopštovanje, Kralj Koji sedi na prestolu visokom i uzvišenom.

Šohen ad - On, Koji prebiva u večnosti, Uzvišeni i Sveti Ime je Njegovo. Napisano je: "Kličite, pravednici, Gospodu, pravednima dolikuje hvaliti Ga." Ustima čestitih Ti ćeš biti hvaljen i rečima pravednih Ti ćeš biti blagoslovjen. Jezikom pobožnih Ti ćeš biti užveličan i među svetima Ti ćeš biti posvećen.

Uvmikalot - U saborima mnoštva naroda Tvoog, Doma Izraelovog, Ime Twoje, Kralju naš, će biti uzveličano pesmom u svim pokolenjima. Jer to je obaveza svih stvorenja pred Tobom, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da Ti zahvaljuju i da Te hvale, slave, veličaju, uzdižu, poštuju, blagoslove, uznose i uzvisuju, iznad i više od svih reči, pesama i hvalospeva Davida, sina Jišajevog, sluge Tvoog i pomazanika Tvoog.

Jištabah - I stoga neka bi doveka Ime Twoje bilo slavljen, Kralju naš, Bože, Kralju veliki i sveti, na nebesima i na zemlji. Jer Tebi dolikuju, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, pesma i hvalospev, hvala i oda, sila i vlast, večnost, veličina, moć, dika i slava,

שָׁלֹךְ עַד מֵרֹום וְקָדוֹשׁ שֶׁמוּ.
וְכִתְבֵּבְ רְגָנוּ צָדִיקִים בֵּין לִישְׁרִים נָאָה
תְּהִלָּה:
בְּפִי יִשְׁרִים תְּהִרּוּם. וּבְשִׁפְתִּי
צָדִיקִים תְּתִבְרֹךְ. וּבְלְשׁוֹן חֲסִידִים
תְּתִקְדַּשׁ וּבְקָרְבָּ קָדוֹשִׁים תְּתִהְלֵל:

וּבְמִלְקָה לְלוֹת רַבּוֹת עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יְתִפְאֵר שְׁמֵךְ מִלְפָנָיו
בְּכָל־דָּור וְדָור שְׁכִן חֻבְתָּכֶלֶת כָּל־הַיּוֹצְרוּם
לִפְנֵיכָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
לְהֽוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשִׁבְחָה לְפָאֵר לְרוּם
לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלְלה וּלְקָלָס עַל
כָּל־דָּבְרֵי שִׁירֹת וּתְשִׁבְחוֹת זָהָד
בְּנֵי־שֵׁי עַבְדָּךְ מֶשִּׁיחָה:

לְשִׁתְּפָה שְׁמֵךְ לְעַד מִלְפָנָיו הָאֵל
הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בְּשָׁמִים וּבָאָרֶץ.
כִּי לְךָ נָאָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וּזְמָרָה עֹז וּמְמַשְׁלָה
נִצְחָה גָּדְלָה וְגָבוֹרָה תְּהִלָּה וּתְפָאָרָת

**קדשה ומלכות, ברכות והוזאות
מעתתך ועד עולם:**
ברוך אתה יי אל מלך גדול בתשבחות
אל ההוזאות אדון הנפלאות הבוחר
בשירי זמרה מלך אל חי העולמים:

**להללך יי אלהינו על
כל מעשיך, וחסידך צדיקים עושי
רצונך וכל עמך בית ישראל ברנה יודו
ויברכו וישבחו ויפארו וירוממו
ויעריצו ויקדישו וימליך שמה מלכנו,
כǐ לך טוב להודות ולשםך נאה לזמר.
כǐ מעולם ועד עולם אתה אל. ברוך
אתה יי מלך מהלך בתשבחות.**

שותים כוס רביעית בהטيبة שמאל. ומכרבים ברכיה אחרונות:

**ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
בורא פרי הגפן.**

**ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
על הגפן ועל פרי הגפן ועל תנובות
השדה, ועל ארץ חמדת טובה ורחבה**

svetost i kraljevstvo, blagoslovi i zahvalnice odveka i doveke. Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože, Kralju veliki i u hvalospevima opevan, Bože hvale, Koji odbire pesme hvalospevne, Kralj, Bog, Život svetova.

Jehaleluha - Hvalu će Ti odavati, Gospode Bože naš, sva dela Twoja i oni koji su Tebi posvećeni, i pravednici koji izvršavaju Volju Tvoju, i narod Tvoj, Dom Izraelov. Svi će oni kličući hvalu odavati, blagosiljati, slaviti i veličati Ime Veličanstva Tvoog jer je dobro Tebi hvalu uznositi i Imenu Tvom je milina pевати. Odveka i doveke, Ti si Bog. Blagoslovjen da si Ti, Gospode Kralju opevan u hvalospevima.

Veliki Halel

*Pijemo četvrti pehar vina
zavaljeni na levu stranu i kažemo blagoslov Meen šaloš.*

Baruh - Blagoslovjen da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze.

Baruh - Blagoslovjen da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, za vino i za plod vinove loze i za rod njive, i za zemlju milu, dobru i prostranu

koju si izabrao i dao u batinu očevima našim da jedu od njenih plodova i da se nasite njenog dobra. Milostiv budi Gospode, Bože naš, prema Izraelu, narodu Tvome, i prema Jerusalimu, gradu Tvome, i prema brdu Sion, staništu Veličanstva Tvoga, i žrtveniku Tvom, i Svetinji Tvojoj. I sazidaj iznova Jerusalim, grad Svetinje, ubrzo i u dane naše, i uzdigni nas u njegovo središte i obraduj nas njegovom izgradnjom. I jećemo od plodova njenih i nasitićemo se dobra njena, a mi ćemo Te blagosiljati u svetosti i čistoti, (Na Šabat se dodaje: i uzmi nas u okrilje Svoje i osnaži nas u ovaj dan subotnji) i obraduj nas u ovaj dan praznika beskvasnih hlebova, jer si Ti dobar i dobro činiš svakom, i mi ti odajemo hvalu za zemlju i za vino i za plod vinove loze. Blagosloven da si Ti, Gospode, za zemlju i za vino i za plod vinove loze.

15. Nirca – Zaključna molba

Hasal – Završen je seder Pesah prema svim propisima, svim odredbama i zakonima. Kao što smo bili udostojeni da ga priredimo ove godine, neka bismo bili dostojni da tako učinimo i dogodine.

שְׁרֵצִית וַהֲנַחֲלָת לְאֶבֶוּתֵינוּ, לְאֶכֶל
מִפְרִיה וְלִשְׁבֹעַ מִטּוֹבָה. רַחֲם נָא יְיָ
אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמָּה, וְעַל יְרוֹשָׁלַיִם
עִירָה, וְעַל צִיּוֹן מִשְׁפָּן כְּבָדָה, וְעַל
מִזְבְּחָךְ וְעַל הַיְכָלָה. וּבְנָה יְרוֹשָׁלַיִם עִיר
הַקָּדֵש בְּמִהְרָה בִּימֵינוּ וְהַעֲלָנוּ לְתוֹכָה
וּשְׁמַחֲנוּ בְּבּוֹנִיה וּנְאֶכֶל מִפְרִיה וּנְשִׁבַע
מִטּוֹבָה, וּנְבָרְכָה עָלֵינוּ בְּקָדְשָׁה
וּבְטָהָרָה. (בְשַׁת וְרִצָּה וְהַחְלִילִցְנוּ בַיּוֹם
הַשְׁבָּת הַזֶּה) וּשְׁמַחֲנוּ בַיּוֹם חַג הַמְצׁוֹת
הַזֶּה, כִּי אַתָּה יְיָ טֻב וּמְטוּב לְפָלֵל,
וּנוֹדֵה לְךָ עַל הָאָרֶץ וְעַל פָּרִי גְּפַנָּה.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל הָאָרֶץ וְעַל פָּרִי
גְּפַנָּה:

בְּרָכָה

כִּי כָנְכֶר רְצָה הָאֱלֹהִים אֶת מְעַשֵּׂיךְ.

חַסְלָל סְדוּר פְּטַח כְּהַלְכַתּוּ. כְּכָל
מִשְׁפָטו וְחַקָתוֹ: פָאַשֵר זָכִינוּ לְסִדְרָ
אָוֹתוֹ כִּן נְזֶהָ לְעַשׂוֹתָו: זֶה שָׁוֹקָן

**מַעֲונָה קֹמֶם קְהֻלָּת מִמְּנָה: קָרְבָּן
בְּנֵי נָטָעִים כְּבָנָה פְּדוּיִם לְצִיּוֹן בְּרָגָה:**

לְשִׁפְךָ הַבָּאָה בִּירוּשָׁלָיִם הַבָּנוּיה:

סְפִירַת הַעֲוֹמֵד

בכל לילה סופר, כך במשך ארבעים ותשעה ימים.

בְּרוּךְ אתה ייְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קָדְשָׂנוּ בְמִצְוֹתֶיךָ וַצְדָּקוֹתֶיךָ עַל סְפִירַת הַעֲמָרָה:

הַיּוֹם יוֹם אֶחָד לְעַמָּרָה:

**לְךָ רְצֹן מַלְכֵנוּ ייְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
שִׁיבָּנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהְרָה בְּיְמֵינוּ וְתַן חָלֻקָּנוּ
בְּתֹרְךָ:**

Prečisti, Koji prebivaš u visinama, podigni narod Tvoj, neprebrojni, i neka bi Ti ubrzo poveo mladicu koju si posadio, slobodnu i otkupljenu s pesmom u Sion.

**LEŠANA HABAA BIRU-
ŠALAJIM! – DOGODINE
U JERUSALIMU!**

Sefirat haomer – Brojanje Omera

Druge večeri Pesaha počinjemo s brojanjem Omera.

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da brojimo Omer.

Danas je jedan dan Omera.

Jehi – Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš, i Bože otaca naših, da se izgradi Dom Svetinje uskoro i u dane naše, i daj nam udela u Tori Tvojoj.

EHAD MI JODEA

Ko zna ko je Jedan?

Jedan? Ja znam. Jedan je Bog naš, na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta su dva?

Dva? Ja znam. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta su tri?

Tri? Ja znam. Tri su naša praoča. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta su četiri?

Četiri? Ja znam. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoča. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

אֶחָד מֵי יֹדַע?

אחד אני יודע. אחד אלהינו שבשימים ובארץ:
שנים מי יודע?
שנתיים אני יודע. שני לוחות הברית. אחד
אליהינו שבשימים ובארץ:

שלושה מי יודע?
שלושה אני יודע. שלושה אבות. שני לוחות
הברית. אחד אלהינו שבשימים ובארץ:

ארבע מי יודע?
ארבע אני יודע. ארבע אמות. שלושה
אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו
шибשימים ובארץ:

חַמְשָׁה מֵי יֹדֶע?
חַמְשָׁה אֲנִי יוֹדֶע. חַמְשָׁה חֲמַשִּׁי תֹּרֶה. אֶרְבֶּט
אַמְּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת. שְׁנִי לוֹחֹות הַבְּرִית.
אֶחָד אֱלֹהִינוּ שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ:

שֶׁשֶּׁה מֵי יֹדֶע?
שֶׁשֶּׁה אֲנִי יוֹדֶע. שֶׁשֶּׁה סְדָרִי מִשְׁנָה. חַמְשָׁה
חֲמַשִּׁי תֹּרֶה. אֶרְבֶּט אַמְּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת.
שְׁנִי לוֹחֹות הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהִינוּ שְׁבָשָׁמִים
וּבָאָרֶץ:

שְׁבָעָה מֵי יֹדֶע?
שְׁבָעָה אֲנִי יוֹדֶע. שְׁבָעָה יִמְיִ שְׁבַתָּא. שֶׁשֶּׁה
סְדָרִי מִשְׁנָה. חַמְשָׁה חֲמַשִּׁי תֹּרֶה. אֶרְבֶּט
אַמְּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת. שְׁנִי לוֹחֹות הַבְּרִית.
אֶחָד אֱלֹהִינוּ שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ:

שְׁמֻנוֹה מֵי יֹדֶע?
שְׁמֻנוֹה אֲנִי יוֹדֶע. שְׁמֻנוֹה יִמְיִ מִילָּה. שְׁבָעָה
יִמְיִ שְׁבַתָּא. שֶׁשֶּׁה סְדָרִי מִשְׁנָה. חַמְשָׁה חֲמַשִּׁי
תֹּרֶה. אֶרְבֶּט אַמְּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת. שְׁנִי
לוֹחֹות הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהִינוּ שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ:

תְּשִׁעָה מֵי יֹדֶע?
תְּשִׁעָה אֲנִי יוֹדֶע. תְּשִׁעָה יַרְחֵי לִידָה. שְׁמֻנוֹה

Ko zna šta je pet?

Pet? Ja znam. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je šest?

Šest? Ja znam. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je sedam?

Sedam? Ja znam. Sedam je dana u sedmici. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je osam?

Osam? Ja znam. Osmog dana je obrezivanje. Sedam je dana u sedmici. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je devet?

Devet? Ja znam. Devet je meseci trudnoće.

Osmog dana je obrezivanje. Sedam je dana u sedmici. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je deset?

Deset? Ja znam. Deset je Božjih kazivanja. Devet je meseci trudnoće. Osmog dana je obrezivanje. Sedam je dana u sedmici. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je jedanaest?

Jedanaest? Ja znam. Jedanaest je zvezda (na nebesima). Deset je Božjih kazivanja. Devet je meseci trudnoće. Osmog dana je obrezivanje. Sedam je dana u sedmici. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je dvanaest?

Dvanaest? Ja znam. Dvanaest je pleme Izraela. Jedanaest je zvezda (na nebesima). Deset je Božjih kazivanja. Devet je meseci trudnoće. Osmog dana je obrezivanje. Sedam je dana u sedmici. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih.

ימֵי מִילָה. שְׁבַעַת יְמֵי שְׁבַתָא. שֶׁשָה סְדָרִי מְשֻנָה. חֲמֹשָה חֲמֹשִׁי תּוֹרָה. אֶרְבָע אַמְהוֹת. שְׁלֹשָה אֲבוֹת. שְׁנִי לוֹחֹות הַבְּرִית. אַחַד אֱלֹהִינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבָאָרֶץ:

עשרה מי יודע?

עשרה אני יודע. עשרה דבריא. תשעה ירחי לידה. שМОונָה ימי מילָה. שְׁבַעַת יְמֵי שְׁבַתָא. שֶׁשָה סְדָרִי מְשֻנָה. חֲמֹשָה חֲמֹשִׁי תּוֹרָה. אֶרְבָע אַמְהוֹת. שְׁלֹשָה אֲבוֹת. שְׁנִי לוֹחֹות הַבְּרִית. אַחַד אֱלֹהִינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבָאָרֶץ:

אחד עשר מי יודע?

אחד עשר אני יודע. אחד עשר כוכביה. עשרה דבריא. תשעה ירחי לידה. שְׁבַעַת יְמֵי שְׁבַתָא. שֶׁשָה סְדָרִי מְשֻנָה. חֲמֹשָה חֲמֹשִׁי תּוֹרָה. אֶרְבָע אַמְהוֹת. שְׁלֹשָה אֲבוֹת. שְׁנִי לוֹחֹות הַבְּרִית. אַחַד אֱלֹהִינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבָאָרֶץ:

שנים עשר מי יודע?

שנים עשר אני יודע. שנים עשר שבטי. אחד עשר כוכביה. עשרה דבריא. תשעה ירחי לידה. שМОונָה ימי מילָה. שְׁבַעַת יְמֵי שְׁבַתָא. שֶׁשָה סְדָרִי מְשֻנָה. חֲמֹשָה חֲמֹשִׁי תּוֹרָה.

**אַרְבָּע אַמֹּהוֹת. שֶׁלֹּוּשָׁה אֲבוֹת. שְׁנִי לְוָחוֹת
הַבְּرִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ:**

שֶׁלֹּוּשָׁה עָשָׂר מֵי יוֹדָע?
**שֶׁלֹּוּשָׁה עָשָׂר אֲנִי יוֹדָע. שֶׁלֹּוּשָׁה עָשָׂר מִדְיָא.
שְׁנִים עָשָׂר שְׁבָטִיא. אֶחָד עָשָׂר כּוֹכְבִיא. עָשָׂר
דָּבְרִיא. תְּשֻׁעה יְרֵחִי לִידָה. שְׁמוֹנָה יָמִי מִילָה.
שְׁבָעָה יָמִי שְׁבָתָא. שְׁשָׁה סְדָרִי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה
חֲמִשִּׁי תּוֹרָה. אַרְבָּע אַמֹּהוֹת. שֶׁלֹּוּשָׁה אֲבוֹת.
שְׁנִי לְוָחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבָשָׁמִים
וּבָאָרֶץ:**

Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je trinaest?

Trinaest? Ja znam. Trinaest je Božjih atributa. Dvanaest je plemena Izraela. Jedanaest je zvezda (na nebesima). Deset je Božjih kazivanja. Devet je meseci trudnoće. Osmog dana je obrezivanje. Sedam je dana u sedmici. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

חַד גָּדִיא

חד גָּדִיא. דָזְבִּין

אָבָא בְּתָרִי זָוִין. חד גָּדִיא חד גָּדִיא:

וְאַתָּא שָׁוְגָרָא. וְאֶכְלָה לְגָדִיא. דָזְבִּין אָבָא בְּתָרִי זָוִין.
חד גָּדִיא חד גָּדִיא:

HAD GADJA

Jedno jare, jedno jare, što ga kupi otac moj za dve pare, jedno jare, jedno jare.

I dođe mačka i pojede jare, što ga kupi otac moj za dve pare, jedno jare, jedno jare.

I dođe pas i ujede mačku, što pojede jare, što ga kupi otac moj za dve pare, jedno jare, jedno jare.

וְאַתָּה כֹּלֶבֶא. דָּנֵשׁ לְשׁוֹנָרָא. דְּאַכְלָה לְגִדְיָא. דָּזְבִּין אֲבָא בְּתִרְיִ זָוִי. חַד גִּדְיָא חַד גִּדְיָא:

I dođe štap i prebi psa, što ujede mačku, što pojede jare, što ga kupi otac moj za dve pare, jedno jare, jedno jare.

וְאַתָּה חֻוְטָרָא. וְהַפֵּה לְכֹלֶבֶא. דָּנֵשׁ לְשׁוֹנָרָא. דְּאַכְלָה לְגִדְיָא. דָּזְבִּין אֲבָא בְּתִרְיִ זָוִי. חַד גִּדְיָא חַד גִּדְיָא:

I dođe vatra i spali štap, što prebi psa, što ujede mačku, što pojede jare, što ga kupi otac moj za dve pare, jedno jare, jedno jare.

וְאַתָּה נֹרָא. וְשָׁרֵף לְחֻוְטָרָא. דַּהֲפֵה לְכֹלֶבֶא. דָּנֵשׁ לְשׁוֹנָרָא. דְּאַכְלָה לְגִדְיָא. דָּזְבִּין אֲבָא בְּתִרְיִ זָוִי. חַד גִּדְיָא חַד גִּדְיָא:

I dođe voda i ugasi vatru, što spali štap, što prebi psa, što ujede mačku, što pojede jare, što ga kupi otac moj za dve pare, jedno jare, jedno jare.

וְאַתָּה מַיָּא. וְכַבֵּה לְנוֹרָא. דְּשָׁרֵף לְחֻוְטָרָא. דַּהֲפֵה לְכֹלֶבֶא. דָּנֵשׁ לְשׁוֹנָרָא. דְּאַכְלָה לְגִדְיָא. דָּזְבִּין אֲבָא בְּתִרְיִ זָוִי. חַד גִּדְיָא חַד גִּדְיָא:

I dođe bik i popi vodu, što ugasi vatru, što spali štap, što prebi psa, što ujede mačku, što pojede jare, što ga kupi otac moj za dve pare, jedno jare, jedno jare.

וְאַתָּה תּוֹרָא. וְשַׁתָּה לְמַיָּא. דַּכְבֵּה לְנוֹרָא. דְּשָׁרֵף לְחֻוְטָרָא. דַּהֲפֵה לְכֹלֶבֶא. דָּנֵשׁ לְשׁוֹנָרָא. דְּאַכְלָה לְגִדְיָא. דָּזְבִּין אֲבָא בְּתִרְיִ זָוִי. חַד גִּדְיָא חַד גִּדְיָא:

וְאַתָּה הַשׁוֹחֵט וְשַׁחַט לְתוֹרָא דְשַׁתָּה לְמִיאָ דְכַבָּר
לְנוֹרָא דְשַׁרְף לְחוֹטֶרָא דְהַפָּה לְכַלְבָּא דְנַשְׁן
לְשׁוֹנְרָא דְאֲכָלָה לְגִדְיאָא דְזֹבֵין אָבָא בְּתָרִי זֹוִין חֹזֶ
גִּדְיאָא חֹד גִּדְיאָא:

וְאַתָּה מֶלֶךְ הַמְּמוּת וְשַׁחַט לְשׁוֹחֵט דְשַׁחַט לְתוֹרָא
דְשַׁתָּה לְמִיאָ דְכַבָּה לְנוֹרָא דְשַׁרְף לְחוֹטֶרָא דְהַפָּה
לְכַלְבָּא דְנַשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא דְאֲכָלָה לְגִדְיאָא דְזֹבֵין אָבָא
בְּתָרִי זֹוִין חֹד גִּדְיאָא חֹד גִּדְיאָא:

וְאַתָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְשַׁחַט לְמֶלֶךְ הַמְּמוּת
דְשַׁחַט לְשׁוֹחֵט דְשַׁחַט לְתוֹרָא דְשַׁתָּה לְמִיאָ
דְכַבָּה לְנוֹרָא דְשַׁרְף לְחוֹטֶרָא דְהַפָּה לְכַלְבָּא דְנַשְׁן
לְשׁוֹנְרָא דְאֲכָלָה לְגִדְיאָא דְזֹבֵין אָבָא בְּתָרִי זֹוִין
חֹד גִּדְיאָא חֹד גִּדְיאָא:

I dođe šohet i zakla bika,
što popi vodu, što ugasi
vatru, što spali štap, što
prebi psa, što ujede mačku,
što pojede jare, što ga
kupi otac moj za dve pare,
jedno jare, jedno jare.

I dođe andeo smrti i po-
gubi šoheta, što zakla
bika, što popi vodu, što
ugasi vatru, što spali štap,
što prebi psa, što ujede
mačku, što pojede jare,
što ga kupi otac moj za
dve pare, jedno jare, jed-
no jare.

I dođe Sveti, blagosloven
On, i ubi andela smrti, što
pogubi šoheta, što zakla
bika, što popi vodu, što
ugasi vatru, što spali štap,
što prebi psa, što ujede
mačku, što pojede jare,
što ga kupi otac moj za
dve pare, jedno jare, jed-
no jare.

